

РІК LVII, Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ — 2000 — JUNE

№ 6, VOL. LVII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LVII

ЧЕРВЕНЬ

Ч. 6

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — Ірена Чабан
Редактор англомовної частини — Тамара Стадниченко

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька — (з уряду) — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Іванна Ганкевич
Анна-Галія Горбач
Іванна Рожанковська
Ярослава Рубель — (з уряду) — прес. реф. Головної Управи
Марта Тарнавська

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Річна передплата в США
Для членів СУА \$ 25.00
Для інших передплатників \$ 30.00
Поодинокі число \$ 3.00
В країнах поза межами США US \$ 40.00

Адміністратор: М. Оріся Яцусь
Тел./Факс: (732) 441-9377

OUR LIFE

VOL. LVII

JUNE

№ 6

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — Irena Chaban
English Editor — Tamara Stadnychenko

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Lubow Wolynets
Iwanna Hankewych
Anna-Halia Horbach
Iwanna Rozankowskyj
Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair
Marta Tarnawsky

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Tel.: (212) 674-5508 Fax: (212) 254-2672

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers..... \$ 30.00
Annual subscription in countries other
than USA..... \$ 40.00 US currency
Single copy \$ 3.00

Business administrator: M. O. Jacus
Tel./Fax: (732) 441-9377

ЗМІСТ

Марія Людкевич. Жінки щасливі і нещасні...	1
Олександр Кривоший. Участь жінок у меценатській діяльності української шляхти.	1
Людмила Тарнашинська. Ліда Матіяшек: "Україну треба відчувати серцем".	5
Микола Мушинка. Що містить у собі могила 20 b-24-947 на Ольшанському цвинтарі у Празі?	8
Our Life	
Iryna Kurowyckyj. From the desk of the President.	11
Natalia Holovyna. Health and Environment in Ukraine.	14
Christine Paclawskyj. UNWLA Branch 78 Hosts Exhibit of Icons.	16
Ruta V. Halibey. Branch 29 Participates in Tribute to Ethnic Women's Organizations.	17
Ihor Magun. Outsmarting Summer Ailments.	18
Голова СУА Ірина Куровицька.	19
Ірена Чабан. Ювілей у Філядельфії.	22
Діяльність округ і відділів.	24
Загальні збори відділів.	28
Відійшла у вічність Михайлина Книш.	29
Добродійство.	30
Нашим дітям.	34
Український Музей.	36

Ілюстрації Дарії Наушко.

Illustrations by Daria Naumko.

На обкладинці: Портрет Варвари Лангши - дочки старости Львівського братства. 1635 р. Львівський історичний музей.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріялів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріялів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріяли і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріялів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріяли просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2000 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (973) 772-2166 Fax: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com

Жінки щасливі і нещасні,
Жінки жагучі, як вогонь,
Святі, гріховні і прекрасні,
З пестливим доторком долонь.
Із відчайдушною жагою,
З глибоким світлом таїни,
З бажанням зранити й загоїти
І не позбутися вини.
Що все не так, не так, як хочеться,
Все менше лицарства й добра,
І серцю вільно не пророчиться,
Коли іде нечесна гра.
Жінки жасминні й полинові,
Розкішні, наче літній грім,
В сльозах, в стражданнях і в любові –
Що вас тримає в світі цім?
Жінки у парі і без пари,
Приручені і перелітні,
Оті, самотністю покарані,
Оті, що в дзеркалах розквітлі.
Стаєте хижі, мов орлиці,
Щоб зберегти від горя дім,
І прокидаєтесь, як сниться
Дитячий плач у світі цім.

Марія Людкевич

ЖІНОЧІ ПОРТРЕТИ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ

УЧАСТЬ ЖІНОК У МЕЦЕНАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ШЛЯХТИ (Друга половина XVI – перша половина XVII ст.)

Уявлення про участь жінок в боротьбі українського народу проти католицько-польської експанції вельми поверхове і в сучасній науці майже не висвітлене. Хоча українські жінки упродовж багатьох віків історії нашого народу виступали активними учасниками більшості суспільно-політичних процесів, що відбувались на українських землях.

Не став винятком і зазначений в заголовку період. Адже для України друга половина XVI – перша половина XVII ст. були часом реформаційного відродження, проникнення ренесансно-гуманістичних тенденцій в культуру, запеклої боротьби проти національного гноблення та усвідомлення своєї ідентичності.[1].

На авансцену культурницького життя України вийшла когорта опікунів та меценатів

української культури, які власним інтелектом і власними коштами сприяли відродженню церкви та піднесенню рівня освіти у школах. Серед інтелектуальної еліти тих часів слід згадати не лише постаті та діяльність сильної статі українського суспільства, але й багатьох жінок-меценаток.

Треба зазначити, що меценатська діяльність жіноцтва заслуговує на увагу не лише як одна з маловідомих сторінок ще й досі не написаної історії українського благодійництва та меценатства, знаменною тут є сама форма участі жінок в житті тогочасного суспільства. Адже їхня культурницька праця довгий час залишалась непоміченою за проявами чоловічої ініціативи, хоча в архівах України збереглося чимало документальних свідчень про пожертви жінок на церкву, просвітні та благодійні цілі.

*Портрет фундаторки Підгаєцького монастиря Єлизавети.
Перша половина XVII.*

Ганна Гойська, Раїна Соломирецька, Гальська Острозька, Софія Чарторийська, Гальська Гулевичівна, Раїна Могилянська княгиня Вишневецька та інші вписали не одну яскраву сторінку в історію українського благодійництва та меценатства.

У своєрідних умовах родинного, побутового та суспільно-політичного життя, що склалися у цьому часі на українських землях ініціатива жінки-шляхтянки не обмежувалася домашнім господарством та вихованням дітей, як те було і в тодішній Московській державі, і в більшості Європейських країн. Жінка посідала привілейоване місце не лише в сім'ї, але й в українському суспільстві. Правове становище жінки в зазначений період нормував литовський Статут, положення церковного судочинства та звичаєвого права. Принцип рівноправності жінки-шляхтянки був проведений у карних і цивільних постановках Статуту – своєрідної шляхетської Конституції XVI-XVII ст.

Жінки нарівні з чоловіками могли бути суб'єктом прав і зобов'язань та мати правову дієздатність без основних обмежень. Литовський Статут забезпечував жінкам також широкі майнові права [2]. Тим самим в умовах правової дієздатності та майнової незалежності в сім'ї, коли майно дружини не зливалося з майном чоловіка, а подружжя володіло ним роздільно, економічна дієздатність жінок не викликала

особливих нарікань з боку чоловіків і вважалася цілком закономірним явищем тогочасного українського життя.

Український історик кінця XIX ст. Орест Левицький підкреслював, що кожна суспільна ідея і напрямок, кожна панівна в ту епоху чеснота чи вада знаходили в українській жінці не менш повне і пристрасне виявлення, як і в представниках іншої статі [3].

Одним з напрямків меценатської діяльності жінок того часу було заснування православних церков, монастирів і шкіл при них. У пом'янику Києво-Печерського монастиря згадано багато жінок, які вносили свої офіри. Наприклад, вдова чернігівського скарбника Катерина Угорницька передала Києво-Печерській Лаврі всі свої маєтки.

А Олена Горностаєва, уроджена княжна Чарторийська, стала фундаторкою Пересопницького монастиря на Волині (1596 р.). Вона сама склала гуртожитний статут і влаштувала шпиталь для убогих і недужих.

У червні 1556 р. княгиня Анастасія Заславська разом з сином склала дарчий акт про передачу маєтностей заснованому ними на Волині Дворецькому монастирю. В документі значилося: “Я, князь Януш Іван Кузьминич Заславський, поповнюючи волю небожчика князя його милости отця мого, разом з її милостю маткою моєю княгинею Анастасією рівною Гольшанською-Заславською, віддаємо тії іменія, что отець мой небожчик князь Козьма Іванович Заславський міг надати монастирю нашому Дворецькому к церков Святої Троїці”[4].

У кінці XVI ст. при церкві Успіння в Почаєві фондує монастир Ганна Гойська, дружина земського Луцького судді. При ньому була відкрита та деякий час успішно працювала одна з кращих на Україні друкарень. 1618 р. в тому таки Почаєві Кирило Ставровецький випускає в світ книгу “Зеркало богословія”, присвячену роз'ясненню православної догматики з цікавими матеріалами тогочасної космогонії [5]. Окрім того, Ганна передала Почаєвській Лаврі ще й частину своїх ґрунтів та отриманий нею від грецького митрополита Неофіта образ Божої матері.

У селі Юсиптичі на Волині в кінці XVI ст. фондує і підтримує матеріально православну церкву шляхтянка Олена Стеткевич – дружина козацького гетьмана Івана Виговського.

В місті Гоці в 1639 році засновує своїм

коштом монастир остання з роду Гойських, княгиня Раїна Соломирецька, каштелянова смоленська [6].

1637 року волинська шляхтянка Раїна з Боговитинів Ярмолинська заснувала монастир у своєму маєтку Загайцях Кременецького повіту.

У середині XVII ст. неподалік м. Ніжина засновує церкву і притулок для бідних жінок похилого віку дружина стародубського козацького полковника Ганна.

Мати гетьмана Івана Мазепи Марія Магдалена заснувала Вознесенський монастир. Була його ігуменею, а також меценатом інших благодійних установ. На купчій, виданій Марією Магдаленою Мазепиною Стародубському полковнику Миклашевському, є підпис польською мовою “Магдалена Мазепина Манастирів жіночих ігуменія Печерського, Київського і Глухівського”.

Зазначимо, що заснування жінками православних церков і монастирів розглядалося не лише як вияв релігійного почуття, але й як боротьба за збереження традицій “давньоруського” життєустрою, віри предків як головної національної ознаки, і не було це явищем унікальним. Витоки цієї традиції беруть початок у перших століттях існування Київської Русі. Як свідчить Іпатіївський літопис, Марія – дружина великого князя Всеволода, заснувала у Києві в XII ст. Кирилівську церкву, де й була згодом похована. За Лаврентіївським літописом XIII ст. велика княгиня Олена Всеволодівна (дочка Всеволода III Юрієвича) заснувала монастир Святої Богородиці. Є свідчення й про те, що у XIII ст. знатні жінки засновували монастирі і будували церкви разом з чоловіками або синами.

Другим напрямком меценатської діяльності українських жінок стало фондування нових шкіл та опіка над існуючими. Зазначимо, що ця традиція також була започаткована в XI-XII ст. київськими князівнами, які засновували школи не лише для хлопців, але й для дівчаток. Дочка великого князя Київського Всеволода Ярославича Анна заснувала при київському Андріївському монастирі першу на Русі школу для дівчаток. Українські жінки-шляхтянки XVI першої половини XVII ст. продовжили цю давню традицію. Шляхтянка Раїна Ярмолинська та господарівна Марія Могила активно підтримували у своїх повітах православні школи і монастирі. Княгиня Раїна до того ж була фундаторкою Гаєцького монастиря на Волині.

Більше того воеводина господарівна волоська Марія була учасником і активним оборонцем прав та інтересів Львівського братства, про що свідчать офіційні документи кінця XVI ст. Марія не раз сміливо виступала проти львівського Єпископа Гедеона Балабана, який вів запеклу боротьбу з братством. Мати Марії Єлисавета також активно підтримувала Львівське братство, допомагаючи йому і своїм впливом, і матеріально.

Це братство за активної підтримки меценатів збудувало величаву церкву Успіння Богородиці, заснувало першу у Львові українську гімназію, завело велику друкарню та книгарню.

Дочка Єлисавети Анна Могила, по чоловікові Пржерембська, не лише допомагала братству, але й сама (в 1630 році) вписалася в реєстр львівських братчиків.

Вчинок Анни став для українського жіноцтва тих часів скоріше правилом, аніж виключенням, адже каталоги деяких братств засвідчують участь у їх діяльності також і жінок – “сестер”, “братеничок”.

У Статуті Луцької братської школи “Порядок школьний” (1624 р.) підкреслюється, що школа створюється “великим старанням і накладом, і пильністю міщан луцьких руського народу святого закону грецького, і милостями всіх православних християн яко стану духового, також осіб княжих, панських, шляхетських і всього посполитого народу, аж до убогих удовиць”[7].

Сестри княжни Олена і Софія Чарторийські заснували при Пересопницькому монастирі православну школу для селянських дітей та шпиталь для недужих убогих.

Гальшка (Єлисавета) Гулевичівна, дружина київського шляхтича Стефана Лозки, була однією з засновниць Київського братства, Київського Богоявленського монастиря і школи при ньому. Про вчинок Гальшки Гулевичівни схвально відгукувались культурні діячі України того часу - Іов Борецький, Ісаєя Копинський, Афанасій Пузина, гетьман Запорозького козацтва Петро Сагайдачний та інші.

Після смерті чоловіка Гальшка переїздить (близько 1618 р.) до міста Луцька. Там вона підтримує тісні зв'язки вже з Луцьким братством яке, як відомо, виплекало одну з кращих в Україні братських шкіл. У заповіті, складеному в квітні 1641 року, Гальшка просить

свого сина Михайла Лозку передати великі суми грошей Луцькому братству, братській церкві – “на шпиталь братський Луцький золотих п’ятдесят і на Манастир паненський чернецький...” [8].

Княжна Гальшка Острозька також вважала своїм обов'язком у заповіті, складеному 1579 р, передати велику суму грошей “на шпиталь і академію Острозькую, на манастир святого Спаса недалеко Луцька”. У документі говориться, що запис княжни зроблений “добровільне з печаттю моєю і з підписом власної руки”.

У записі про пожертву на Луцьке братство, складеному 1 березня 1638 р. Ганною Мельницькою Станіславовою Трацевською, говориться, що передає вона 300 злотих братству Луцькому “за спасіння своє, за душі свого чоловіка і родичів своїх” [9].

Меценатська діяльність жінок на користь церкви і школи була досить поширеною серед шляхти та магнатських родів. А якщо взяти до уваги той факт, що братства в зазначений період діяли не лише у містах Львові, Києві та Луцьку, а й у Городку, Острозі, Любліні, Замості, Рогатині, Галичі, Шаргороді, Стрятині, Кам'янці-Подільському, Дубні, Ярославлі, Немирові, Вінниці, Могильові, Слуцьку, Пінську, Вільно та інших містах і селах, стає зрозумілою і досить прикметною роль жінок у становленні братського руху на українських землях.

Ще одним напрямком меценатської діяльності жінок була підтримка ними відомих церковних і культурних діячів тієї епохи. Завдяки їхнім старанням діяльність церкви отримувала суттєву матеріальну й моральну підтримку.

Наприклад, волинська княгиня Софія Чарторийська відкрила у своєму маєтку в містечку Рахманів на Волині на початку XVII ст. друкарню. Вона сама, маючи досить високу для тих часів освіту, перекладала з грецької на українську мову книги Святого письма. Палка прихильниця освіти, княгиня Чарторийська опікувалася долею провідного діяча Львівського братства Кирила Транквіліона Ставровецького – автора “Євангелія учительного”. Цей твір було видруковано 1619 р. в Рахманові коштом княгині.

Магнатка Раїна Могилянська княгиня Вишневецька підтримувала українського церковного діяча, а згодом митрополита Київського (1631-1632) Ісаю Копинського. При безпосередній участі та фінансовій підтримці княгині він заснував ряд манастирів: густинський-прилуць-

кий, ладинський-підгірський і мгарський-лубенський. На прохання Копинського княгиня Вишневецька не лише видавала йому “фундаційні” записи на користь задніпровських манастирів, але й дозволила в підгірському скиті заснувати жіночий манастир, а настоятелькою зробити рідну сестру Ісаї – інокію Олександрю. Особливим “фундушем” у 1619 р. вона передала у пожиттєве завідування Ісаї на правах ігумена, густинський, мгарський і ладинський манастирі. Більше того, вона доручила Копинському завідувати усіма приходськими церквами в її українських маєтностях, з підкоренням йому священників та всього духовенства і навіть з правом “надання приходів за згодою з її старостами”. Таким чином Ісаї здобув найвищу церковну посаду і вплив в цілому краї у маєтностях княгині Вишневецької. Наведені приклади не були у ті часи поодинокими випадками.

Поширеність меценатської та опікунської діяльності шляхтянок дає змогу довести, що у тогочасному суспільстві як у специфічній системі зв'язків між людьми жінка існувала в конкретному соціальному середовищі, яке мало обмежувало її свободу і права на особисту ініціативу. Вона керувалася притаманними їй нормами поведінки, духовними дороговказами та стереотипами морально-етичних вартостей. Меценатська та опікунська діяльність були проявами жіночої свободи та складовою у традиційно шанобливому ставленні до жінки.

Примітки:

1. Пономарьов А. Проблема походження українців. // Вісник національної академії наук. – К. – 1996. – Ч.1-2. – С.24-25.
2. Владимирський-Буданов Н.Ф. Черты семейного права Западной России в половине 16 в. // Чтения в обществе Нестора Летописца. – К. – 1890. – Ч.6. – С.42-78.
3. Левицкий О. Анна-Алоиза, княжна Острожская. // Киевская старина. – 1883. – Сентябрь. – С.229-332.
4. Грушевський М.С. Історія України – Руси. – К. – 1994. – Т.5. – С.265.
5. Бутич І. Перші чернігівські друкарні. // Друкарство. – 1996. – Ч.1-2. – С.4.
6. Грушевський М.С. Історія України – Руси. – К. – 1994. – Т.5. – С.265.
7. Памятники, изданные Киевской комиссией для разбора древних актов. – К. – 2-ге вид. – 1898. – Т.1 – С.54.
8. Духовне завещаніє, Галишки Гулевичовни. // Історія Київської духовної академії: Вип.1. Період домогилянський. – К. – 1886. – С.115-117.
9. Памятники, изданные временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском военном, подольском и волинском генерал-губернаторе. – К. – 1845. – Т.1. – С.146-147.

Олександр Кривоший

ЛІДА МАТІЯШЕК: “УКРАЇНУ ТРЕБА ВІДЧУВАТИ СЕРЦЕМ”.

Коли 1994-го року Ліда Матіяшек приїхала з чоловіком з Америки в Україну, вона й гадки не мала, що затримається тут надовго: ну рік-два, не більше. Тепер же, коли пішов уже шостий рік її “волонтерства” на прадідівській землі, Ліда тільки усміхається тим своїм колишнім думкам: -у неї ще стільки нових задумів! Саме тут, в Україні...

Ми сидимо в її затишному київському офісі на Подолі – за вікном буяє весна й виблискують квітнуть славетні каштани – і точиться тиха розмова, з якої мені поступово розкривається образ жінки, щиро перейнятої тією справою, якій вона віддається сповна. Жінки активної, послідовної в своїх намаганнях, дуже контактної, невтомної, допитливої – і водночас надзвичайно м'якої, жіночої...

Завтра вона вирушає на конференцію до Хорватії, а щойно кілька днів тому повернулася з Одеси, й ось має кілька хвилин, аби озирнутися назад, до того часу, коли відчула себе в Україні не туристом, а співучасницею тих процесів, які тут відбуваються.

Вперше вона побувала в Україні з мамою 1977-го року, коли їй виповнилося п'ятнадцять років. Батьки виховували її в українському дусі. Ліда грала на бандурі, брала участь у студентському русі, зокрема в поїздках “Стежками батьків по Європі”, зорганізованій Фундацією Українського Вільного Університету, щиро переймалася українськими проблемами.

Коли 1994 року її чоловікові запропонували роботу юридичного консультанта при Дорадчій раді Верховної Ради України, вони приїхали до Києва.

Першою її працею в Україні була функція консультанта католицької допомогової служби Карітас: допомагала розбудовувати організацію, писати проекти на отримання грантів, вчила, як спілкуватися з організаціями-донорами. То був період активного ознайомлення з Україною: доводилося багато їздити, зустрічатися з багатьма людьми, пізнавати специфіку нового життя.

– Але просто знати Україну – не досить, – говорить пані Ліда. – Треба її відчувати серцем, через спілкування з людьми. Я багато подорожувала Південною Америкою, Європою і мушу сказати, що й там, і тут українців вирізняють доброта, щирість, відкритість, гостинність. Але тут, в Україні, значно багатше духовне життя, глибші стосунки з людьми. До того ж цікава робота...

Три з половиною роки пані Ліда Матіяшек

очолювала Київське представництво IREX – її цілком захопили програми наукових та професійних обмінів, громадських зв'язків. За час її роботи за цими програмами в США побувало 900 осіб – переважно українських юристів, підприємців та місцевих урядовців, ще 300-400 науковців.

Нині Ліда Матіяшек є радник з питань недержавних організацій та гуманітарної допомоги при Агенстві міжнародного розвитку США і її авторитет по обидва боки океану – незаперечний. Власне, довкола проблем, що їх вона покликана розв'язувати разом зі своїми колегами й однодумцями, й точилася наша розмова.

– Пані Лідо, будьте ласкаві, розкажіть, якою є місія цих програм в Україні, на яких конкретно проблемах зосереджена Ваша діяльність...

– Це ініціатива американського уряду, спрямована на допомогу постколоніальним країнам. Наша організація тісно співпрацює з українськими недержавними організаціями, гуманітарними й тренінговими програмами.

Основну увагу звертаємо на комплекс жіночих проблем, як-от запобігання торгівлі жінками, допомога тим жінкам, які потрапили в безвихідь за кордоном, питання їхнього працевлаштування, співробітництво з недержавними жіночими організаціями. Широкий спектр і соціальних проблем: робота з молоддю, людьми похилого віку, інвалідами, а також нарко- й алкоголезалежними, хворими на СНІД...

– Зайве доводити, що однією з основних проблем сьогодення є пошуки жінкою свого місця в сучасному українському суспільстві. Адже викликана кризою економіки безробіття найчастіше зачіпає саме жінок, ніж чоловіків. І нерідко у почутті безвиході жінка кидається на пошуки кращої долі, хапаючись за найменшу, часто сумнівну нагоду виїзду за кордон, нерідко й не підозрюючи, що стає безправною жертвою, об'єктом торгівлі. Отже, як я розумію, Ви намагаєтеся цьому запобігти. Яким чином?

– Ми діємо за трьома напрямками. Перший – це запобіжний. Тобто ми намагаємося запобігти торгівлі жінками. А це передбачає, насамперед, широку поінформованість населення про можливі трагічні наслідки такого виїзду за кордон. А головне допомогти жінкам знайти застосування своїм силам тут, в Україні, щоб вижити економічно.

Основна наша робота зосереджена нині у трьох центрах, що мають назву “Жінка до жінки”, – вони розташовані у Львові, Донецьку та Дніпропетровську. Тут жінки можуть отримати безкоштовні консультації юриста, психолога, зокрема й щодо виїзду за кордон. Їм допоможуть тут і з працевлаштуванням: порадять, як написати резюме, запропонують початкові курси бізнесу тощо.

Кожен з центрів має фахівців з різних видів діяльності, наприклад, із проблем жіночого лідерства чи проти насильства у сім'ї. Причому, вони виїжджають зі своїми консультаціями і в інші міста й села регіону.

Другий напрям опрацьований нами менше, але він має велику перспективу на майбутнє. Йдеться про юридичний захист жінок, тісну співпрацю з правозахисними організаціями, вироблення певних юридичних процедур для захисту жінок та покарання винних. Іншими словами, ми все робимо для того, щоб суспільна свідомість та офіційні інстанції сприймали проблему, торгівлі жінками саме як проблему, й відповідно, щоб було вироблене законодавче забезпечення.

Третім напрямом наших зусиль є допомога жінкам, які хочуть повернутися додому. Ми працюємо з українськими консульськими відділами тих країн, де наші жінки стають товаром й об'єктом насилля. Не все тут легко вдається, бо не скрізь цій проблемі надається належна увага, до того ж бракує ресурсів. Однак це не тільки економічна, а насамперед психологічна проблема. Жінки, які пройшли всі кола пекла, бояться такого повернення – їх стримує сором перед близькими, страх помсти з боку тих, хто завербував їх на так звану “роботу” за кордон. А ще неминуче постає питання: з чого жити тут в Україні?

Як бачите, не все так просто. Ми плянуємо відкрити додатково ще два подібних центри, які могли б допомагати жінкам.

Ця програма – одна з пріоритетних програм американського уряду. І роль недержавних організацій тут важко переоцінити: вони налагоджують доконечні контакти з відповідними установами, родинами. Щокілька тижнів відбуваються в нас зустрічі з членами координаційної ради: представниками уряду, донорських і недержавних організацій.

– Пані Лідо, але, здається, українська громадськість не має уявлення про справжні

масштаби цієї проблеми...

– Так, правдивої статистики немає – є тільки намір вивчити проблему, яка насправді є дуже серйозною. Це трагедія багатьох і багатьох: роздерті родини, залишені без материнської опіки діти, зламані дівочі долі... Сотні трагічних історій... Причому тепер іде найбільший натиск на жінок молодшого віку й дівчат. Група найвищого ризику – це дівчата віком 12-25 років, часто з менших населених пунктів, де, власне, взагалі бракує будь-якої інформації про можливі наслідки такого вербування.

– Отже, проблема поінформованості суспільства залишається актуальною...

– Це справді так. Масова свідомість має бути готовою до того, що в пошуку роботи за кордоном є ризик – і роль мас-медіа в цьому є незамінною. На жаль, вони ще не дуже активно висвітлюють цю тему. Сподіваюся, що незабаром цю прогалину певною мірою заповнить серія напівдокументальних телевізійних передач про торгівлю жінками.

Бажано також, щоб преса більше писала про такі недержавні організації, які займаються подібними проблемами – від інфляції таки залежить багато.

– І все ж першопричиною всіх цих проблем є економічна ситуація в Україні, зростаюче безробіття...

– Але не тільки це! Тут є проблема й психологічна: як жінки ставляться до самих себе. Знаєте, я була вражена тим, якою низькою є самооцінка жінок, особливо в сільській місцевості. А там, де відсутні гідність, самоповага – є ґрунт для свавілля... Жінки часто вважають цілком нормальним брутальне поведіння в родині чоловіка, виправдовуючи це важкими умовами життя. Та й у міських родинх нерідко за позірним благополуччям криється пригнічення жінки... Тож психологічно жінка готова бути об'єктом насилля не тільки в рідній домові – і нерідко приймає це як належне. Тож проблема торгівлі набирає тут і такого, психологічного виміру...

– Так, спілкуючись з багатьма людьми в Україні, Ви, пані Лідо, безперечно, маєте конкретні враження й спостереження. Але чи є щось таке, що Вам найбільше подобається в українських жінках?

– Мені дуже хочеться, щоб жінки навчилися належно поцінувати себе. Українські жінки дуже сильні, витривалі. Я широко заздрю їхній енергії, однак вбачаю у цьому як позитив, так і негатив: адже вони не жаліють себе, не вміють себе любити – і в тому основна їхня проблема. Їхня відданість і самопожертва родині й громадському життю подиву гідна. Однак потрібно, щоб вони навчилися шанувати й любити самих себе, зуміли якось втримати свою

жіночість, ніжність – інакше цей приклад безоглядної самопожертви буде повторюватися їхніми доньками, і ці проблеми залишатимуться в українському суспільстві хронічними. Можливо, певною мірою тут зарадять і наші курси для дівчат щодо жіночого лідерства...

– О, пані Лідо, ми знову повертаємося до роботи! Але обличмо її на хвилику. Чи маєте Ви якийсь захоплення, гоббі?

– Очевидно, це кобзарство, що йде з родини, від батька, котрий так багато зробив для розвитку й пропаганди кобзарського мистецтва. Спершу до бандури прилучилася моя сестра, а потім і я: вчилася в школі кобзарського мистецтва в Нью-Йорку, була в ансамблі “Гомін степів”, який брав участь у багатьох імпрезах, зокрема й при ООН – скажімо, до 200-ліття Америки... Викладала на кобзарських курсах і навіть була відзначена 1985 року в числі інших молодих жінок Національною радою жінок Америки.

Тому й нині беру участь у різних кобзарських проєктах: наприклад, викладачеві Київської консерваторії бандуристові Романові Гринькову допомогла нав'язати контакти з американським легендарним джаз-гітаристом Ал Дімеолою, в результаті чого в нього вийшов компакт-диск. Ще зацікавилася відновленням української ретромузики, підтримую радіопередачу “Кобзарський майдан”... Є членом редколегії журналу “Бандура”, що видається щокварталу Школою Кобзарського мистецтва в Нью Йорку.

– Пані Лідо, але що Ви найбільше винесли для себе з перебування в Україні? Що Вас тут найбільше вражає?

– Моя робота дала мені відчуття надії й розуміння, що в Україні є великий потенціал. Люди дбають про ближніх чимраз більше. Працюючи у громадських організаціях буквально за копійки, вони сповна заангажовані в ті ідеї, що їх реалізують ці організації. Самі американці часто дивуються, скільки можна тут зробити. Українці вірять у те, що роблять. І часто потім переходять на місцеву урядову роботу, маючи вже іншу свідомість щодо громадського обов'язку та практичні навички й цінний практичний досвід.

Зміни на краще, безперечно, відбуваються, хоча через економічні причини й не так швидко, як того нам хотілося б.

А головне, тут дедалі більше вчать брати відповідальність на себе за своє середовище, розуміють, що починати треба від кожної людини,

кожної родини. Я знаю багато конкретних прикладів, коли людина, що потрапила в скрутне становище, наприклад, мати дитини-інваліда, прагнучи зарадити своїй власній біді, згуртовує довкола себе зацікавлених людей і створює на досить високому рівні недержавну організацію, яка допомагає вже багатьом і іншим.

Але, на жаль, нема достатньої координації на національному рівні, й поки що можемо говорити про останні острівці такої діяльності. Але я шаную тих, хто працює – з вірою і надією.

– Пані Лідо, на початку нашої розмови Ви сказали про те, що Україну треба відчувати серцем. Мені здається, що Вам це якраз і вдалося. Інакше б Ви, мабуть, уже повернулися б додому... Певно, не всі Вас там розуміють – маю на увазі Ваше тривале перебування в Україні.

– О, так! Тепер – хоч як це дивно – я є в Нью-Йорку наче туристкою, відчуваю себе трохи чужою в Америці. Така ось іронія: наші батьки почуваються туристами в Україні, а ми – навпаки. І не завжди нас розуміють і підтримують. Діаспора часто ідеалізувала Україну – а на відстані той ідеал легше втримати. Але тоді й розчарування більші. А треба спробувати зрозуміти в Україні все – добре й гірше. Та ж українська мова неодмінно прийде – але без примусу. Я маю досить переконливих прикладів, адже я весь час у спілкуванні з різними людьми.

– І чим же Вас, пані Лідо, так приворожила Україна? Де Ви найбільше любите бувати?

– Мені доводиться дуже багато їздити і я побувала майже в усіх областях України. І кожне її місто, кожен куточок чарівні по-своєму. Найліпше себе почуваю в Карпатах, коли їду до своєї родини – там найбільша спорідненість із природою, батьківщиною, родом... Львів для мене – особливе, приbrane місто: там 1990 року ми одружилися з моїм чоловіком. Дуже імponує мені Одеса: там люди якісь інакші – відкритіші, з почуттям гумору... Незабутне враження справило на мене, скажімо, спілкування з людьми у селі Сонячному (послухайте, яка назва!) Сумської області...

А Київ я люблю невимовно... Люблю ходити його вулицями, відвідувати храми, бувати на Володимирському пагорбі...

– О, я з Вами згодна! Травневий Київ – то така краса, що в слові не передати... Бажаю Вам зустрічати в нашому чудовому місті ще багато-багато квітучих весен.

*З Лідою Матіяшек
розмовляла в Києві
Людмила Тарнашинська.*

*Микола Чорний. Визначний бандурист-виконавець, популяризатор кобзарства і наставник молоді. Засновник і редактор журналу з кобзарської проблематики “Бандура”. Помер в США 1998 року. (прим.ред.).

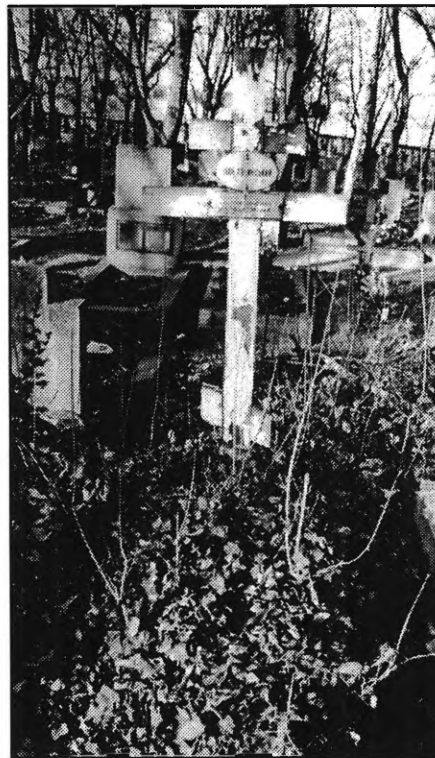
ЩО ПРИХОВУЄ В СОБІ МОГИЛА 20 Ї-24-947 НА ОЛЬШАНСЬКОМУ ЦВИНТАРІ У ПРАЗІ?

У новітній історії України одне з перших місць посідає літературознавець, публіцист, критик та громадсько-політичний діяч академік Сергій Єфремов (1876-1939), автор десятків книжок та понад трьох тисяч наукових й науково-популярних статей. В його науковому доробку є двотомна “Історія українського письменства” (1911), що охоплює огляд української літератури від найдавніших часів до найновішої доби та десятків монографій про найвизначніших представників української літератури. Вже у 1910 р. празький журнал “Slovansky prehled” опублікував рецензію на його книжку “З громадського життя на Україні” (Київ, 1909), а роком пізніше обширну його статтю про Тараса Шевченка, приурочену 50-им роковинам його смерті. Того ж 1911 року празький “Časopis pro moderni filologii” надрукував “медальйон” про Сергія Єфремова як визначного українського філолога.

С. Єфремов був і визначним політиком: спів-організатором Української радикально-демократичної партії, Української партії соціалістів-федералістів та заступником голови Української Центральної Ради. Після поразки Української Народної Республіки він у 1921 р. повернувся із Галичини (Івано-Франківськ) на Радянську Україну. Не будучи комуністом та прихильником комуністичної ідеології, він став віце президентом Всеукраїнської Академії Наук у Києві й одним з перших її академіків.

С. Єфремов не був одружений. Від студентських років виховувався у сім’ї священика Федора Дурдуківського у Києві. Між ним і донькою господаря Онисею виникло щире кохання, яке не могло завершитися шлюбом через кровне споріднення “в шостому коліні” (а православна церква дозволяє шлюб лише від восьмого коліна). Наперекір тому Сергій та Онисія творили напрочуд гармонійне подружжя, побудоване на чистому платонічному коханні й жили разом у київському будинку Дурдуківських.

У 1907 році вони взяли на виховання двоє дітей сестри Онисі – Серафіни Павлушкової з Тули: трьохрічного Миколу й новонароджене немовля Наталку, мати яких при родах важко захворіла. Разом з дідусем, бабусею та дядьком Дурдуківськими вони створили велику і щасливу сім’ю. До арешту 1929 року. Спочатку арештували Наталку Павлушкову, студентку архітектурного відділу Київського художнього інституту. За час одинадцятимісячного перебування у слідчій тюрмі вона до нічого не призналася, хоч у слідстві брав участь сам народний комісар юстиції, головний прокурор та комісар освіти УРСР Микола Скрипник. Її засудили лише на три роки – “умовно”. Потім арештували Миколу Павлушкова, студента Київського інституту народної освіти. Його звинуватили в організації антирадянської “Спілки української молоді” (СУМ) і в показному Харківському судовому процесі засудили на десять років

Могила Онисі Дурдуківської на Ольшанському цвинтарі в Празі.

таборів суворого режиму. Покарання він відбував на Соловках. У 1937 році засудили повторно і ... розстріляли. Насамкінець ГПУ арештувало Сергія Єфремова. Йому приписали організацію контрреволюційної “Спілки визволення України” (СВУ) і як її керівника в тому ж процесі засудили теж на десять років сибірських таборів суворого режиму. У 1939 році він “умер” у сибірській тюрмі. Подібна доля спіткала й брата Онисі – Володимира Дурдуківського (1868-1950), директора 1-ої української гімназії ім. Т. Шевченка.

На волі залишилася лише Онисія Дурдуківська – нешлюбна дружина Сергія Єфремова та хрещена мати Миколи й Наталі Павлушкових. Вона носила передачі арештованим у слідчу тюрму, а після закінчення Харківського процесу ГПУ дозволило їй зустрітися з чоловіком. У зустрічі, яка була доволі вільною – без сторонніх “слухачів”, брала участь і їх прийомна донька Наталка. Вона й залишила яскраве свідчення про цю небуденну зустріч. Голова “Спілки визволення України” розповів їм, що вже після засудження його переправили в Москву, показали прекрасний кабінет у бібліотеці АН СРСР (з килимами й полицями книжок), а потім повезли у Кремль до самого Сталіна. Сталін особисто запропонував академікові С. Єфремову волю, гарантуючи спокійну творчу роботу в науковій бібліотеці, якщо той підпише звернення до українських селян підтримати колективізацію. Єфремов категорично відмовився, підписавши таким чином для себе смертний вирок. До 1938 року він чотири рази на рік (така була норма)

писав зворушливі листи дружині, в яких табірна цензура закреслювала цілі абзаци. Наталці, за допомогою друга-хеміка, вдалося розшифрувати й закреслені місця.

Під час війни Наталку вивезли на примусові роботи в Німеччину, а Онися Дурдуківська опинилася в Празі, де її взяла під опіку українська громада. Під кінець війни українська еміграція в Празі майже зникла. Більшість українців емігрувала на Захід. Онися залишилася у Празі самотньою, в чужому місті (вороже настроєному до втікачів зі Сходу), без знання мови й без будь-яких засобів для існування. В той гіркий час опікувалася нею Зінаїда Куцинська (мати фотомістця Тараса Куцинського), яка після трагічної смерті Євгена Вирового (вискочив із четвертого поверху перед автомобіль радянської контррозвідки) залишилася жити в його квартирі на вул. Градешинській, 49.

Наталія Павлушкова після війни не захотіла повертатися “на рідину” і залишилася жити в Німеччині. Згодом вийшла заміж за наддніпрянця В. К. Лобуцького. Про долю своїх родичів, які відбули покарання в сибірських таборах, ні тих, які залишилися у Києві та Тулі, вона нічого не знала. І не пробувала нав’язати з ними стосунки, щоб не наразити їх на репресії за “шпіонаж”. Про хрещену матір Онисю знала, що вона жила в Празі, але і з нею нав’язати контактів не вдалося. Лише наприкінці 1949 року, від голови Українського Червоного хреста на чужині, князя Євгена Бачинського (колишнього посла Української Народної Республіки у Швейцарії), вона дістала празьку адресу Онисі Дурдуківської і написала їй листа. Та комуністична цензура листа не пропустила. Коментуючи цей факт, Є. Бачинський 1 січня 1950 року писав до пані Наталі: “Там тепер усі, хто одержує листи з-за кордону та ще й писані українською мовою, стають на підозріння чеської НКВД”. [Ю. Семенко. Наталія Павлушкова. Мюнхен – Львів, 1999, с. 131}. Дальшого листа вона передала хрещеній матері на початку січня 1950 р. за посередництвом Є. Бачинського, який вислав його у Прагу летунською поштою. 26 січня 1950 р. Онися Дурдуківська (за посередництвом Є. Бачинського) написала своїй похресниці зворушливу відповідь на щойно одержаного листа:

“Велику радість зробив мені твій лист... Уже другий місяць я хвора. Погано з серцем. Кінець життю приходить. Не маю надії побачитися з вами й з усіма моїми рідними, любими. Серцем і думками своїми я була й буваю з вами всіма, мої милі, рідні, болюче дорогі. Та такі далекі, далекі від мене... Якіщо Бог судить Вам побачитися з ними, перекажіть, що я всіх любила, за всіх душею боліла, за всіх Бога молила... Перед тим, як я захворіла, Ти, Лялю, з своєю мамою часто приходила до мене. На жаль, тільки ві сні... То були для мене щасливі часи, коли хтось із рідних хоч присниться.

І так я зосталася одна. Серед чужих людей, без язика, як серед піщаної пустелі. А на початку

зими збожеволіла й померла моя квартирна господиня. Новий хазяїн ставився до мене надзвичайно добре. Не взяв з мене й копійки за те, що жила в нього. Ще й перевіз мене на нову квартиру за свій рахунок. Тут я прожила 7 місяців. А далі у мене не було чим платити за неї. 20 місяців прожила в борг. Горе мені було... Одчай наліг на душу. Ніхто мене не знає. І я нікого не знаю. Нікому пожалітися на своє горе безпросвітне. Єдиний Господь милосердний був зі мною. Йому Всемогучому молюся. Для вас і для себе захисту просила.

І почув Господь мій плач: почали добрі люди мені допомагати, піклуватися мною... Подумай сама: кому я потрібна? Всім чужа, стара, слабка, нікчемна... Господь – наді мною безпритульною змилосердився. І тепер люди допомагають мені, купують, дістають дорогі ліки... Тільки милосердний, всемогутній Бог може одплатить їм за все, що вони роблять для мене. Я ж тільки Господу за них молюся... Пишу все це для того, щоб ви побачили й відчувли промисл Божий над нами. Щоб ви припали до Господа, молили, благали помочі для себе. Побачите, що Господь допоможе, і жити вам стане легше.

... Живіть дружно, любовно... Доки жива – буду молитися за всіх вас, мої далекі, рідні, дорогі. Храни Вас Бог!

Міцно, міцно обіймаю й цілую Тебе, моя дорога Лялю, і всіх Вас!

Ваша Онися Федорівна Дурдуківська”.

На дальшого листа Н. Павлушкова вже відповіді не дістала. Спеціаліст у цих справах, Є. Бачинський в листі до Н. Павлушкової від 11 червня 1950 року мовчанку О. Дурдуківської пояснив так: “В Чехії заборонено всім писати закордон. Як виняток можна вислати пару речень із поздоровленням, але для того треба особисто піти на поліцію і там написати й там дати, щоб вислати... Колись у царській в’язниці було більше свободи “заключённому”, як тепер “вільним” горожанам під опікою “батька Сталіна”... [Там само, с. 131].

Пані Онисі цей шлях був мабуть невідомий або вона навмисне не хотіла зв’язуватися з чеською поліцією. А може й вислала листа, але цензура черговий раз забракувала його... Хто знає. На першому листі її зв’язки з улюбленою похресницею обірвалися.

Пані Онися щонеділі ходила до празької православної церкви, яка була єдиним місцем зустрічей української еміграції, бо всі інші українські організації, які в Празі у міжвоєнному та воєнному періоді буйним цвітом розцвітали, були скасовані. Неділя, 10 грудня, 1950 р. виявилася особливо холодною. Онися Федорівна у церкві перемерзла, а по дорозі додому ще й перемокла від дощу зі снігом. Дістала гарячку. Зіна Куцинська покликала до неї лікаря, яка констатувала запалення легенів та серцеву недугу. Радично негайно відвезти хвору до лікарні, але та категорично відмовилася залишити домашнє ліжко. Мабуть, і з огляду на високу ціну лікування в лікарні.

Вона ж не мала чехословацького громадянства, не була застрахованою і жодної пенсії не одержувала.

Коли її стан погіршився, лікарка покликala до неї своїх колег-спеціалістів легеневих та серцевих хвороб. Вони визначили, що стан хворої – безнадійний. З. Кущинська покликala священника, який висповідав її, помазав елеєм і причастив. Біля хворої весь час чергували українські жінки, читаючи молитви. 25 грудня 1950 р. о 17-ій годині (якраз на Святвечір за григоріанським стилем) вона у спокої і при повній свідомості віддала душу Богові. Похоронили її на православної дільниці Ольшанського цвинтаря у Празі. Згідно з її бажанням, Зіна Кущинська в домовину покійної поклала найдорожчий її скарб – листи Сергія Єфремова до неї (включно з листами із Сибіру), листування з родиною, збережені щоденникові нотатки, рукописи недрукованих статей, сімейні фотографії та інші безцінні пам'ятки коханого друга її життя.

Н. Павлушкова довідалася про все це лише через дев'ять з половиною років з листа З. Кущинської від 10 травня 1959 року [Там само, с. 133].

Я добре знав п. Зіну, бо її син Тарас Кущинський був моїм другом, якого я часто відвідував на їхній квартирі під час навчання та аспірантури у Празі (1954-1967). Від неї я вперше довідався і про С. Єфремова, і про О. Дурдуківську. Правда, тоді я, на превеликий жаль, не приділяв великої уваги цим справам, маючи інші зацікавлення.

Та влітку 1989 р. мені з дружиною довелося побувати на Українському православному цвинтарі при Катедральному храмі св. Андрея в Бавнд Бруку (США). Митрополит УАПЦ Мстислав (пізніше Патріарх) нас особисто провів цим величавим цвинтарем, на якому покоїться прах понад семи тисяч українських скитальців. Я розповів йому про долю Ониси Дурдуківської і він охоче погодився безплатно надати місце на цвинтарі й зайнятися справою перепоховання її тлінних останків.

Повернувшись додому, я в цій справі написав листа до управління Ольшанського цвинтаря у Празі і 12 листопада 1989 р. одержав листа такого змісту:

“На Вашого листа відносно похорону Ониси Федорівни Дурдуківської повідомляємо: Згідно із записом у метриці, вищеназвана була похована у могилі ч. 20 b-24-947. За могилу платила Зінаїда Кущинська, однак від 1981 року могила не була виплачена, але досі вона ще не скасована. Що торкається перевезення останків, це можна забезпечити посередництвом закордонного відділу Похоронного бюро у Празі 1, Старом'єстська площа ч. 10, тов. інж. Малік”.

14 листопада я написав тов. Маліку листа, однак не одержавши відповіді, вирушив у Прагу особисто. У Похоронному бюро мене запевнили, що могилу до ексгумації не будуть чіпати. На Ольшанському цвинтарі я знайшов запуснену могилу Ониси Дурдуківської, син Олесь сфотографував її, трохи ми її упорядкували та запалили свічку.

У той же день, тобто 14 листопада 1989 р., за посередництвом Анни-Галі та Олексі Горбачів написав листа до Н. Павлушкової (адреси не знав, але мені стало відомо, що вона проживає в Німеччині). І на цього листа я відповіді не одержав. Про причину довідався лише через десять років із цитованої вже книжки Ю. Семенка “Наталя Павлушкова” (Мюнхен-Львів, 1999). На стор. 133 автор пише:

“Н. П. писала мені: Шлю копію листа п. М. Мушинки з приводу його наміру ексгумації труни О. Ф. Дурдуківської. Цим я також дуже затривожена і не можу ніяк прийняти певного рішення. Після поховання пройшло вже майже 39 років. На мою думку, папери в труні мусили за цей зазнати такого ж тління, як і останки земні моєї хрещеної. Як я можу рішитися турбувати дорогі мені кісточки?... Крім того, наміри перевозити тілесні останки хрещеної цілковито нереальні, бо потребують і коштів, і турбот не лише однієї особи. Думка проф. М. Мушинки, що митрополит Мстислав цим займеться – хибна. Він того не зробить, а буде лише зневага до пам'яті моєї хрещеної і друга життя С. О. Єфремова. Яка ваша думка? Я поділяв думку Н. П. і написав їй про те...”

Кілька листів у цій справі я написав “законному спадкоємцеві” могили О. Дурдуківської Алені Кущинській (дружині покійного Тараса та невістки Зіни) з проханням зберегти могилу. В якому стані ця справа знаходиться тепер, не знаю.

Могила Ониси Дурдуківської на Ольшанському цвинтарі є, мабуть, єдиною могилою із славної родини Єфремових – Дурдуківських, збереженою і по цей день. Та і їй загрожує знищення, бо у Празі вже немає нікого з родичів, ані навіть знайомих померлої. Цю могилу повинна взяти під опіку українська громада за посередництвом Посольства України в Празі, бо в ній покояться не лише тлінні останки вірної подружки керівника “Спілки визволення України” академіка С. Єфремова, який за волю України поклав своє життя, але і його кров'ю писані листи із Сибіру та інші безцінні реліквії. Історія нам не простить, якщо ми цю могилу дозволимо стерти з лица землі.

Микола Мушинка

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LVII

JUNE 2000

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

FROM THE DESK OF THE PRESIDENT

Dear UNWLA members and readers of *Our Life*:

I would like to share with you some wonderful news. On May 19, 2000, in Kyiv, the Ukrainian National Women's League of America was awarded membership status in the Ukrainian World Coordinating Council (UWCC). This is indeed a wonderful achievement for our organization which is celebrating its 75th anniversary.

The UWCC is a coordinating body for Ukrainians living throughout the world. Its purpose is to unite Ukrainians throughout the world and help them preserve their national identity in the countries where they reside. It was founded after the World Forum held in Kyiv in August 1992. The establishing meeting of the UWCC was held in Kyiv in January 1993 and the organization registered with the Ministry of Justice in Ukraine in 1993 (document #449).

The Annual Meeting of the UWCC this year was held from May 19 to May 20. UNWLA President Iryna Kurowyckyj and UNWLA Social Welfare Chair Nadia Shmigel attended the meeting.

Ivan Drach, the president of the UWCC, opened the meeting, welcomed participants and guests and thanked everyone for attending. After the formalities, Mr. Drach submitted his resignation, citing the demands of his new position in the Ukrainian government. The position of president of the UWCC was passed on to first Vice President Mykhailo Horyn.

The By-Laws Committee of the UWCC had decided that no new members would be accepted at this meeting and that consideration of new member organizations was a matter for the General Meeting to be held next year. During the day, however, events took a different turn. Several organizations applied for membership and were accepted. In light of this, UNWLA President Iryna Kurowyckyj asked that our organization be admitted to

the UWCC with a special status. The president of the Ukrainian American Coordinating Council, Ihor Gawdiak, proposed that UNWLA membership be considered; the motion was seconded by the president of the Ukrainian World Congress, Askold Lozynskij, and the UNWLA was accepted into the UWCC by unanimous vote.

On May 22, we met with the president of the Ukrainian National Women's League of Ukraine, Atena Pashko, and her Executive Board. Many subjects were discussed, such as sponsorship of children's health camps during the summer, assistance to the needy, and other topics of mutual interest. The UNWLA president suggested that we should organize a world wide network of organizations with the same name (Soyuz Ukrainok), at first in the form of a networking group which might later evolve into an official organization. If it succeeds through networking, the Ukrainian International Women's League will be able to take its historical place as a world organization. At the meeting, we also discussed important issues which unite us as women. The UNWL of Ukraine is a powerful group of women who are educating their constituency in building a better future for generations to come in independent Ukraine.

On May 22, Ukraine commemorates the transfer of the body of Taras Shevchenko to Ukraine for burial. During the day, people in Kyiv honor Shevchenko's memory by leaving wreaths and flowers at the base of his statue. President Atena Pashko and President Iryna Kurowyckyj jointly carried a basket of flowers to the site; they were followed by Iryna Holubyewa, president of the National Council of Ukraine, and Nadia Shmigel. Patriarch Filaret led the procession to the statue. After the religious services, speeches honoring the great poet were delivered by representatives of the government and the private sector. The only woman speaker at the ceremony was Atena Pashko.

In Kyiv, the publishing house of Smoloskyp has initiated a project that will help Ukrainian readers buy Ukrainian books, a project intended to combat the Russian government's practice of financing the proliferation of Russian books and newspapers in Ukraine. Thus subsidized, some storekeepers put high prices on Ukrainian books or hide them. Smoloskyp's answer to this problem is to open kiosks throughout Kyiv that would specialize in selling Ukrainian language books, magazines and newspapers. In a gesture of support for this project, the UNWLA, with the participation of the UNWL of Ukraine, has purchased a kiosk for \$1,000.00. The names of both organizations will appear on the kiosk.

During our stay in Kyiv, as members of the Ukrainian World Congress delegation, we had the opportunity to meet with Chair of the Verkhovna Rada, Ivan Pliushch, Minister of Foreign Affairs Borys Tarasiuk and Minister of Education Vasyl Kremen. Of special interest was our discussion with Minister Kremen about the need to supply school #3 in Kharkiv with Ukrainian books.

There were other meetings with high officials, but Nadia Shmigel and I had to go to Kharkiv to see how our "Milk and Roll" project is moving along. At Kharkiv's School #3 we were invited to hear the children perform fragments from *Lisova Pisnia*. Appropriately, the school is named in honor of Lesia Ukrainka. The younger children then sang songs and recited poems and thanked us for the milk and rolls.

At Kharkiv's School #3.

During our stay in Kharkiv, we met with Lesia Dudchenko, president of UNWL-Kharkiv. We were pleased to learn that Yarema Bachynsky, who is presently coordinator of the "Milk and Roll" project has worked out a plan with President Dudchenko to teach Ukrainian traditions, such as St. Nicholas Day, in the school. While in Kharkiv, we also accepted an invitation to appear on a local television program.

Back at UNWLU headquarters in Kyiv, we met with Dr. Z. Nizhnik and others to discuss various programs and plans. Nadia Shmigel invited Lidia Chorna Matashek to provide information on the functions of USAID.

Our next stop was School # 21 in Lviv where our "Milk and Roll" project had been launched in February. It was the last day of school and we were invited to attend a performance by the children in honor of Mother's Day. We were also happy just to watch the children drink their milk and eat their rolls. At a meeting with Zoriana Bilyk, president of UNWL-Lviv, many issues of concern to women were discussed.

School #21 in Lviv. Children performing in honor of Mother's Day.

Our next stop in Lviv was a visit to a pediatric eye hospital. At a televised ceremony, we presented funds, donated by UNWLA Branch 56 of Florida, for the purchase of new medical instruments for the hospital. At a children's hospital headed by Dr. Myndiuk, we had the opportunity to examine the medical equipment which had been purchased for the hospital by the UNWLA. Our presence in the hospital is highly visible. In the corridor leading to the room where the UNWLA funded medical equipment is, are several enlarged photographs: Honorary UNWLA President Anna Krawczuk with President Clinton and Vice President Gore, Lidia Czernyk with First Lady Hillary Clinton, our National Board.

Later that day we visited the Truskavets "Krystal Sanatorium" where the UNWLA sponsors children's camps through the UNWLU. That evening we met with Taras Chaban, Lviv's coordinator for the "Milk and Roll" project and with UNWL-Lviv President Zoriana Bilyk with whom we discussed ways to enhance our program at School #21.

Our visit to Ukraine was satisfying and rewarding. It was full of productive meetings and programs, and thanks to our "Milk and Roll" coordinators Yarema Bachynsky and Taras Chaban, we were able to see that our project is on a very good track in both Kharkiv and Lviv. A special note of thanks belongs to Nadia Shmigel for her important input in all of our programs in Ukraine. As an addendum, I would like to announce that the UNWLA library has grown. The UNWLU presented us with a beautiful edition of *Universal Dictionary-Encyclopedia*. We thank the League for this wonderful addition to our library. Doctors from Lviv's Regional Children's Clinical Hospital also presented the UNWLA with a new edition of Vasyl Pilipiuk's *Lviv-Seasons* sponsored by UNESCO. Many other books for the UNWLA library were donated from various individuals and organizations during the UWCC meeting in Kyiv.

At this time, I would like to remind all UNWLA members that the year end celebration for the UNWLA's 75th Anniversary will be held on December 2, 2000 in Washington DC. Information on where the event will be held will be supplied at a later date and we extend an invitation to all of you and hope that all of you will attend.

HEALTH AND ENVIRONMENT IN UKRAINE: 14 YEARS AFTER CHORNOBYL

*Statement by Natalia Holovyna (WIT, Ukraine)
at the Ninth International Conference on Health and Environment:
Global Partners for Global Solutions
(United Nations, New York, April 26, 2000)*

Thank you, Madam Chairperson, for giving me this unique opportunity to describe the current health and environment situation in my country, Ukraine, 14 years after Chernobyl, here at the UN Headquarters. My statement is an eyewitness report of someone who actually lives there and, by virtue of my medical profession and participation in the grass-roots environmental movement, really knows the situation on the ground.

Ladies and Gentlemen, the accident at the 4th reactor of the Chernobyl Nuclear Power Plant is justifiably considered to be the worst ever man-made disaster in the history of mankind. This perception is dictated by the scale of its negative social, environmental and economic consequences, as well as by its influence on the Earth's biosphere and on the human understanding of many aspects of our modern civilization in its development: scientific and technical, social and economic, etc.

The Chernobyl nuclear disaster caused massive radioactive pollution of the global biosphere in a densely populated part of Europe. In Ukraine, 74 districts in 12 regions are polluted by cesium-137 at a level of more than 1 curie per square kilometer. This area is populated by 5 million people, who are subjected to additional radioactive irradiation day by day. The total area of radioactively polluted agricultural lands in Ukraine amounts to 4.2 million hectares. Severe pollution with strontium-90 and cesium-137 is observed in an area of more than 340,000 hectares, i.e., .6% of Ukrainian territory. 180,000 hectares of arable land has been lost for agriculture; 157,000 hectares of forests are massively polluted and cannot be used by people. In one third of Ukrainian territory, there is a considerable increase in radioactive background against natural levels. Almost all branches of the Ukrainian economy were severely damaged by the disaster. In general, the total monetary value of socio-demographic and purely economic damage before the year 2000 has been estimated at USD 125 billion. 44% of this amount represents direct

damage to the population in terms of poor health, low productivity and early deaths.

The Ukrainian Institute of Sociology polled some 10,000 victims of the disaster. 60% of the respondents raised concerns about the safety of their daily food and reported frequent panic attacks, feeling of helplessness, insomnia and irritation. 30% responded that they had lost interest in their lives. Every second respondent suffers from low spirits, hypo-activity and general anxiety. When asked what they were going to do in order to get back to normal life, 45% answered "Nothing". The disaster is still being perceived by the victims as a personal tragedy: a destruction of the customary axioms of life, habitual daily routines, plans for the future, and instead, a spread of pessimistic perception of their lives as irrevocably destined to eternal suffering. All victims show a very low level of activity, initiative, enterprise, willingness to have contacts with other people, readiness to change. In this context, a community of the doomed is taking shape -- those whose only hope is God and a lifetime of state welfare. 90% of the victims are obsessed with their own health and the health of their families. Children, who were victimized by Chernobyl, show an increase in morbidity and mortality, personal problems and conflicts, lack of energy, depression and unwillingness to work.

Schoolchildren in polluted areas rate initiative, career development, education and professionalism as 5th to 7th among other priorities. Relocated populations suffer from distorted social, cultural and spatial cognition; they have difficulties with orientation and adaptation in new environments. Half of them would like to return, if permitted, to the now contaminated areas where they lived before the disaster. Economic well-being of the relocated groups has also dramatically dropped as a result of forced relocation and lack of suitable employment. But the most unexpected result of the survey relates to the fact that the victims' relations with their co-workers and family members have become 6 to 7 times worse than

they were before the accident. Relocated groups often develop tensions with local populations, explaining these difficulties by their own psychological state and by the locals' fear of getting contaminated by the newcomers and getting sick. Every third relocated victim of Chernobyl experiences psychological discomfort in his or her relations with locals. Members of this group frequently suffer from depression, anxiety and physical weakness leading to a feeling of inner inadequacy, unreality and being on the verge of a nervous breakdown. As time passes, these crises of victims' identity become only more severe and develop into chronic, pathological and irreversible conditions.

Data collected by the Ukrainian Ministry for Chernobyl Affairs show a doubling in morbidity among the populations of the contaminated areas. Thyroid disorders increased almost seven fold. Only 27% of children under seven years of age are free from chronic conditions, and only 65% of the children and 60% of the young adults are considered practically healthy. There is also an exponential increase in systemic endocrine, digestive and skeletal disorders (the latter increased almost fourfold. Mental disorders have increased 1.4 times, while the prevalence of mental disorders among those who work in the evacuated zone is more than 5 times higher than among the Ukrainian population in general.

How do the victims express their tragedy? Basically with fear and alienation.

As a medical doctor -- obstetrician-gynecologist, I would like to point out a major impact of Chernobyl on the psychological, intellectual, emotional lives of women. Women link Chernobyl with God's punishment for their past deeds and the deeds and behavior of their political leaders, parents and earlier ancestors. Future mothers and grandmothers pray for healthy children to be born and ask God to spare their children and grandchildren from the deadly effects of Chernobyl.

Being uncertain about the future of their children, many women, who were in close proximity to Chernobyl when the accident happened, or worked there, opt for early abortion and explain their decision as fear of having a sick child, or fear of God's vengeance striking their descendants.

More than half of Ukrainians are religious people. Each year, on the day of Chernobyl's anniversary, they pray God to spare their children from such a terrible experience as they had to endure in connection with Chernobyl. Also, many people explain the tragedy as God's vengeance for their involuntary division from the Church during 72 years of Soviet regime in Ukraine, for ruining churches and religious symbols, for suppression of religious spirituality which was incompatible with the atheist communist ideology. People who are left without adequate financial and community support, address their thoughts, dreams and miseries to God and ask for his forgiveness.

Among the most important lessons for the world to learn from Chernobyl are the following:

- Continuous exposure to low intensity ionizing radiation caused by nuclear accidents presents a real and serious threat to human health and to the future of the human species.
- Data analysis allow us to forecast a high probability of time-remote destructive consequences of industrial accidents for the health of nuclear plant workers, such as a shorter life-span, cataracts, leucosis and solid tumors
- One of the most overlooked types of health problems among victims of nuclear accidents might be mental disorders leading to chronic conditions.

The experience of Chernobyl, including medical aspects, will no doubt command the attention of the health professional community for many years to come. So far, Ukrainian doctors and scientists bear this overwhelming burden almost all by themselves. We sincerely hope that international NGOs of more affluent countries and our colleagues in the medical profession will show more interest and willingness to share this load with Ukraine, whose economy is struggling now. I would be happy if this statement helps to remind the distinguished participants about Chernobyl and draws their attention once again to the fact that the problems of Chernobyl are global and should be dealt with at a global level. Thank you for your attention.

UNWLA BRANCH 78 HOSTS "A GLIMPSE OF ETERNAL TRUTHS" AN EXHIBIT OF ICONS BY DARIA B. HULAK-KULCHYTSKY

by Christine Paclawskyj

The icon teaches Christian truth: it is a theology in images. - Egon Sendler

Icon. Madonna and Child.

Byzantine icons and iconographers arrived in Ukraine with the introduction of Christianity. An indigenous Studio of Icon Painting was established at the Kyiv Cave Monastery and its influence was felt over all of Rus'. Two well-known painters from that studio were Hryhoriy and Olympiy. In later centuries, very active schools of iconography also existed in Peremyshl and Lviv. The icon came to Ukraine after weathering the stormy iconoclastic controversy in the Byzantine empire over the visible representation of God and His kingdom and the dogma relating to the person of Jesus Christ. Our people embraced it with love and respect. Its familiar structured composition suggests an interior aspect, the invisible and divine. The icon is part of our religious and culture heritage, an integral part of Eastern Divine Liturgy. Icons are used in baptismal ceremonies; parents bless with them their children about to be married.

One artist who has brought the ancient tradition of iconography to the United States is Daria B. Hulak-Kulchytsky, former member of UNWLA Branch 78. Now living in Ohio, Ms. Kulchytsky and her husband, Yuriy, resided in the Washington area from 1966 to 1970 and were active members of the Ukrainian community.

Christine Paclawskyj, Daria Kulchytsky, Motria Sloniewsky, and Lidia Yarosewych at exhibit opening.

On Saturday and Sunday, April 15 and April 16, 2000, UNWLA Branch 78 hosted a reception and exhibit of icons by Daria B. Hulak-Kulchytsky. A total of 31 icons, including Holy Mother of Ukraine, Jesus and Mary, Pantocrator, Miraculous Icons of Zarvanytsia, Pochaiv and Korsun, Blessed Virgin of Borshchiv, Our Lady of Perpetual Help and others were exhibited at the event which was held at the Holy Family Shrine Parish Center in Washington, DC.

Recognized by the Governor of Ohio as an educator of excellence and achievement in 1999, Ms. Kulchytsky taught science at the St. Josephat Ukrainian Catholic School in Parma for twenty years. Both her undergraduate and graduate careers are in biology. A gifted artist, her focus on iconography developed after she attended courses in Ukrainian culture and art at the Ukrainian Free University in Munich. Professor Volodymyr Yaniv's lectures on Ukrainian church art and its development were instrumental in Ms. Kulchytsky decision to study iconography.

Through the efforts of Bishop R. Danyliak of Toronto, Ms. Kulchytsky was introduced to the eminent Master Iconographer and Studite monk, Rev. Yuvinaliy Mokrytsky, whose icons decorate St. Sophia

in Rome. Metropolitan Andrey Sheptytsky recognized the talent of young Yuvinaliy and sent him to the Lviv Academy of Fine Arts and later to Greece for further studies. Rev. Mokrytsky accepted Daria as his student. She spent two summers learning his technique and absorbing his philosophy. Although she could not live within the confines of the monastery, she was permitted to use the church and studio entrances. She joined the monks for morning, noon and evening prayers and eventually for the noon meal in the refectory. During her second summer at the monastery studio, Daria helped Rev. Mokrytsky paint an iconostasis for the Cathedral of St. Josephat in Parma.

In her own work, Daria tries to follow the traditions of Ukrainian iconography. Her lines are strong and distinct and rhythmically placed. Her forms are rounded. The colors are lively and gold is often

used as a background. Her images engage the beholder, conveying a feeling of tranquility, a spiritual quality. They truly fulfill their basic purpose - to represent eternal truth.

Daria Kulchytsky's icons are featured in two publications: *For You Holy Ukraine*, published by Bukovyna Publishing in 1998, and *A History of the Ukrainian Icon in the 10th to 20th Centuries*, published by Lybid Publishing Company in 1996. She completed sanctuary icons for St. Anne's Ukrainian Catholic Church in Austintown, Ohio in 1999 and for St. Michael's Ukrainian Catholic Church in Cherry Hill, New Jersey in 1993. She has also created schematic layouts and icon designs for other churches. Ms. Kulchytsky has been featured in numerous exhibits, including one hosted at the Ukrainian Embassy in Washington, DC in 1999.

UNWLA BRANCH 29 OF CHICAGO PARTICIPATES IN ILLINOIS' TRIBUTE TO ETHNIC WOMEN'S ORGANIZATIONS

by Ruta V. Halibey, Branch Secretary

(Left to right) Lida Truchly, First Lady of Illinois Lura Lynn Ryan holding a pysanka received as a gift from Branch 29, UNWLA Branch 29 President Eva Zelenko, Lesia Tatarko, Lesia Kolomayets

Each Year the Governor of Illinois sponsors a "Tribute to Ethnic Women's Organizations". This event celebrates the contributions of ethnic women's organizations in promoting their cultural heritage and traditions. UNWLA Branch 29 of Chicago participated in "Tribute 2000" which took place at the James R. Thompson Center on March 27, 2000.

At the invitation of Ms. Pat Michalski, Assistant for Ethnic Affairs to Governor James Ryan, Eva Zelenko, President of Branch 29, and other branch members organized and arranged a display of Ukrainian cultural artifacts as well as books and literature about our organizational activities and charitable programs.

The First Lady of Illinois, Lura Lynn Ryan, presented our members with a Certificate of Appreciation for their participation. This was a unique opportunity for us to meet other women's groups in the Chicago area and to develop contacts for future cooperation.

YOUR HEALTH

OUTSMARTING SUMMER AILMENTS

by Ihor Magun, M.D.

Warm, lazy, long summer days are upon us. It's a time for rest and relaxation. It is also a time for summer ailments which can be outsmarted with a few sensible precautions.

Poison ivy seems to be everywhere. When you feel that you have been exposed to the famous leaves-of-three, try to wash the affected area immediately with soap and water. This may prevent a rash from appearing. A new cream called Zanafel, available at pharmacies without a prescription, may eliminate the toxins produced by the plant. If this fails, calamine lotion is helpful and oral antihistamines can reduce itching. Oatmeal baths can also be soothing.

Summer is prime time for injuries like cuts or stepping on a nail. We wear less clothing and frequently wear sandals or walk about in bare feet. Updating your immunization with a tetanus booster is recommended and can prevent a trip to the emergency room. The injection is good for ten years.

Despite all the warnings and precautions about sun exposure, many of us will somehow manage to get a sunburn. Most sunburns are first degree burns. A tepid bath or shower is helpful as are creams like Noxzema which contains camphor that can soothe overheated skin. Exercise caution if skin has been broken or begins peeling as infection can occur. An aspirin or ibuprofen taken orally is helpful. I cannot forget to stress the importance of suntan lotions, not only to prevent the deadly cancer melanoma, but to prevent drying and premature aging of the skin. Wear hats and get your tan, literally, out of the bottle — the safest way to get a

tan.

Heat strokes can be exertional or non-exertional. Exertional heatstrokes typically occur in younger individuals and are caused by exercising in warm temperature and high humidity. The non-exertional or classical heatstroke occurs in elderly individuals, particularly during heat waves. Both are preventable. We should make sure we have enough water and salt intake during hot spells. Contrary to popular opinion, juices containing minerals and other electrolytes have no proven benefit over water. Knowing when to leave direct sun and seek shade as well as staying in a cool environment seems all too simple, but is a simple truth too often ignored.

Insect bites are also more common in summer months. If you are planning a canoeing trip or staying in a wooded area, you are probably concerned about Lyme disease. Lyme disease is not present everywhere and vaccination is not recommended for everyone. Your physician is familiar with areas that harbor the disease. But even with vaccination, common sense should be used. Wear socks and long pants, especially in the evening, and use insect repellent. If you do get bitten by a tick and actually see one on you, remember two things — not every tick carries Lyme disease and the disease carrying tick must remain attached to your body for twenty-four hours to cause infection.

Reading about these possible summer ailments can certainly put a damper on the sunny, warm, long days. But knowing what to do to prevent or treat these ailments will make your summer safer and more enjoyable.

СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ 75 ЛІТ!

ГОЛОВА СУА Ірина Куровицька

*Щиро вітаємо
Округу Нью-Йорк з ювілеєм
75-ліття заснування
Союзу Українок Америки!*

Екзекутива Союзу Українок Америки.

Дорогі членки СУА та читачі нашого журналу!

Ділимося з Вами радісною вісткою!

19 травня 2000 р. у Києві Союз Українок Америки прийнято членом Української Всесвітньої Координаційної Ради. Це красний дарунок для організації у її ювілей.

Українська Всесвітня Координаційна Рада (УВКР) – головний координаційний орган світового українства - створена після першого Всесвітнього Форуму Українців, що проходив у Києві 21-24 серпня 1992 р. Установчі збори Української Всесвітньої Координаційної Ради відбулися у Києві 24 січня 1993 р., а зареєстрована міжнародна організація в Міністерстві Юстиції України у травні 1993 р. (свідоцтво № 449).

На дводенних річних зборах УКВР 19-20 травня СУА репрезентували Надія Шмігель - референтка Суспільної Опіки Головної Управи і голова СУА Ірина Куровицька. Голова СУА звернулася до Президії зборів з пропозицією надати СУА статус члена УВКР, враховуючи те, що наша організація не входить у жодну складову надбудову у США і не є репрезентована в УКВР. Після нарад статуткової комісії пропозицію відхилено, але під час засідань ця справа ще раз повернулася до порядку денного. На пропозицію голови УАКРади Ігора Гавдяка, яку підтримав голова СКУ Аскольд Лозинський, СУА прийнято до цієї престижної світової надбудови.

УКВР діє за визначеним пляном, зокрема у збереженні національної ідентичности українців, поселених у цілому світі.

Засідання відкрив голова УВКР Іван Драч та, привітавши присутніх, повідомив про свою резигнацію у зв'язку з призначенням на нову посаду в уряді України. СУА бажає успіхів Іванові Драчеві на відповідальному пості. Головою УВКР став Михайло Горинь. СУА вітає новообраного голову і бажає успіхів у праці для українського народу.

22 травня ми зустрілися з Управою Союзу Українок та її головою Атеною Пашко у приміщенні СУ. Переговорено ряд справ, зокрема про потреби звязків з організаціями, які носять ім'я СУ, у різних країнах світу, незважаючи на те, що усі мають різні схеми праці та зацікавлення. Ми обговорювали можливість співпраці у різних ділянках, поширення інформації, тощо. Надія Шмігель готує статтю про наші пляни з СУ. Союз Українок в Україні дуже важливий і цінний, високоосвічені жінки приділяють багато часу для розбудови держави та патріотичної свідомости виховання народу. З огляду на те, що 22 травня вшановують пам'ять перенесення тіла Тараса Шевченка в Україну, упродовж цілого дня кияни і гості Києва ставили вінки коло пам'ятника Тарасові Шевченку. Офіційна частина вшанування пам'яті Т. Шевченка відбулася коло пам'ятника пополудні. Атена Пашко і Ірина Куровицька у супроводі Надії Шмігель та голови Національної Ради Жінок України Ірини Голуб'євої поставили кошик квітів до пам'ятника.

Похід до пам'ятника супроводжував Патріярх Філарет з духовенством, державні і громадські діячі, які після панахиди виголошували промови. Голова СУ була єдиною жінкою, яка виступила зі словом.

Київське видавництво "Смолоскип" започаткувало проєкт "Українському читачеві – українська книжка". Для розповсюдження літератури потрібно кіосків, щоб українська книжка була доступна читачам. Власниками теперішніх кіосків є росіяни, які підвищують ціни на українські видання або їх зовсім ховають. Союз Українок Америки вирішив закупити один кіоск у Києві, що на ньому буде відзнака СУА і СУ, а членки слідкуватимуть за виконанням домовленостей. Вартість цього кіоску 1,000 дол.

Бібліотека СУА збагатилася. СУ подарував нам чудове видання "Універсальний словник-енциклопедію", видану у Києві 1999 р. Ми щиро дякуємо Управі СУ за цінний дарунок. Рівнож під час річних засідань

*Зустріч представників СКУ з міністром Закордонних Справ України Борисом Тарасюком.
Зліва: М. Шкамбара, І. Куровицька, В. Педенко, Б. Тарасюк, В. Верига, О. Соколик, Н. Шмігель, Я. Соколик, І. Гавдяк.*

УКВР ми одержали різні книжки, як от: “Україна на межі тисячоліть”, “Зарубіжне Українство” та інші, які передаю до бібліотеки СУА.

Делегація СКУ, до якої входили голова СУА і референтка Суспільної опіки, мали шану зустрітися з Головою Верховної Ради Іваном Плющем, Міністром Закордонних Справ України Борисом Тарасюком та у міністерстві освіти і науки з Президентом Академії педагогічних наук України міністром освіти Василем Кременем. Ірина Куровицька розказала про проєкт “Молоко і булочка наймолодшим школярам України” та брак українських підручників у харківських школах.

Делегація СКУ продовжувала зустрічі з міністрами, а ми поїхали до Харківської школи ч.3 подивитися як проводиться програма “Молоко і булочка наймолодшим школярам України”. Ми з захопленням слухали уривки з “Лісової пісні” та пісні Лесі Українки, вірші Т. Шевченка, що їх уміло рецитували молодші школярі. У класах були плякати з молитвою за Україну.

Зустріч з управою Союзу Українок Харкова і її головою Лесею Дубченко була надзвичайно цікавою – ми довідалися, у яких важких умовах вони працюють. Також була можливість точно визначити пляни співпраці СУ, СУА і координатора Яреми Бачинського над продовженням проєкту “Молоко і булочка наймолодшим школярам України”, зокрема у навчанні школярів українських традицій, наприклад, ввести день Святого Миколая. Голова СУ Харкова запросила нас виступити по телебаченню.

Діти школи ч.3, у Харкові.

Школа у Харкові, прикрашена ілюстраціями до творів Лесі Українки.

Діти школи ч.21 у Львові.

*Зустріч у Львівській Обласній дитячій клінічній лікарні.
Зліва: хірург Оксана Горбач, головний лікар Ірина Микичак,
голова СУА Ірина Куровицька, офтальмолог Ольга Дітчук,
референтка Суспільної опіки Головної Управи СУА Надія
Шмігель, офтальмолог Адріана Патер.*

Ранком ми знову були у Києві та продовжували наради з головою і членками СУ. Надія Шмігель запросила Лїду Чорну, Матїяшик для пояснення діяльності (USAID). Також відбулася зустріч з д-ром Зореславою Шкіряк-Нижник та іншими особами. Вечором ми від'їхали до Львова.

У Львові зразу ж після приїзду рушили до 21-ої школи, де відзначалося Свято Матері. Ми мали приємність спостерігати за дітьми, коли вони пили молочко з булочкою. Діти пригорталися до нас і дякували за сніданок.

Зустріч з головою СУ у Львові була цікавою і ми мали нагоду почути про проблеми, побажання та успіхи Львівського осередку СУ. Ми розказували про СУА, зокрема про святкування 75-ліття організації.

Згодом поїхали до Львівської обласної дитячої клінічної лікарні, де нас вже чекали. За попередньою домовленістю ми передали гроші на закуп двох апаратів для діагностики очних захворювань, подаровані 56-им Відділом СУА у Флориді. Головний лікар Ірина Микичак подарувала книжку Василя Пилипюка "Львів – пори року". Щиро дякуємо за цінний дар, який збагатить бібліотеку СУА. Ця зустріч передавалася по українському телебаченні.

При зустрічі з д-ром Миндюком ми обізналися з тим, як використовувано медичне устаткування, попередньо закуплене СУА. На таблиці в коридорі лікарні висить знімок попередньої голови СУА Анни Кравчук з Президентом Б. Клінтоном і віце-президентом А. Гором, знімок Лідії Черник з Гіларі Клінтон та Головної Управи СУА у великому побільшенні. Ми радіємо, що наша праця є оцінена.

Наступного дня ми поїхали до Трускавця, до санаторію "Кристал", де перебуватимуть діти, спонзоровані СУА. На жаль про програму неможливо було довідатися оскільки особа, яка займається цією ділянкою, була відсутня. Але нас супроводили відповідальний за спортові заняття та лікар.

У Львові ще раз зустрілися з головою СУ Зоряною Білик та координатором програми "Молоко і булочка наймолодшим школярам України" Тарасом Чабаном для конкретного обговорення продовження цієї акції у школі № 21. Ранком ми поверталися.

Від імені Головної Управи Союзу Українок Америки щиро дякуємо Яремі Бачинському і Тарасові Чабану за їх співпрацю та супроводження нас під час побуту в Харкові і Львові, без їхньої допомоги ми не змогли б так швидко і успішно все полагодити і відбутися так багато зустрічів. Вірю, що спілкування є найважливішим елементом будь-якої праці українців різних країн світу і України.

Я рада, що мала нагоду зустрітися та поділитися думками із земляками.

Дякую Надії Шмігель за її інтенсивну і віддану працю.

І ще раз пригадую, що закінчення святкувань сімдесятип'ятилітнього ювілею СУА відбудеться 2 грудня 2000 р. у Вашингтоні. Просимо запам'ятати цю дату, щоб всі могли з'їхатися з родинами та гідно вшанувати нашу організацію.

Усю дальшу інформацію надаватимемо своєчасно.

ЮВІЛЕЙ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Семінар "Жінка у калейдоскопі".

Зліва: Анна Максимович, Мотря Бойко-Вотерс з донею, Маруся Колодій, Іванна Ратич, Дзвінка Захарчук.

Велично й урочисто з родинною теплотою і гостинністю відзначала Округа Філядельфії сімдесят-п'ять роковини заснування Союзу Українок Америки.

Започаткувала свято тематична виставка архівних фотоматеріалів з діяльності Округи та видання СУА авторства членок Округи – Лідії Бурчинської, Наталії Пазуняк, Марії Кузьмович-Головінської і її дочки Анни Головінської-Максимович та Марти Гарнавської.

У кімнатах галерії виставка мистецьких робіт членок СУА, закомпонована Зоряною Сохацькою. Барвистою гамою гердани і вишиванки, картини і роботи технікою батіку, вироби зі шкіри і писанки милували зір і думками повертали у рідні сторони.

Дальше, пройшовши кімнату із смачною перекусом, якою пригощали Наталія Гаркінс і Дарія Кульчицька, гостей запросили до конференційної зали на семінар "Жінка у калейдоскопі". Задуманий Мартою Трофименко, влаштований Анною Максимович і Дзвінкою Захарчук, семінар об'єднував доповідачів наскрізною темою, відповідав стилеві їхнього життя й зацікавленням та надавав ювілею академічного тону.

Анна Максимович, дотримуючись гасла доповіді "Хто сказав, що Ти, жінко, мала і безсила людина" Світлани Кузьменко, на прикладах визначних членок Округи зробила стислий огляд досягнень діяльності СУА крізь призму діаспори. У виступі було багато цікавих маловідомих фактів.

Мотря Бойко-Вотерс – молода мати чотирьох дітей, ділилася спогадами дитинства у патріотичній родині, традиції якої старість перещепити у свій дім. Зосереджуючись на вивченні української мови, вона сказала: "У наших батьків українська мова була першою, єдиною, рідною – ми маємо їх дві – від кого мають навчитися наші діти, якщо ми не попрацюємо над собою?" Поряд із елегантним виглядом сучасної жінки її постать була втіленням ніжного материнства,

а наймолодша доня сиділа поруч, притулена до мами упродовж цілого семінару.

Маруся Колодій своєю темою "Жінка і її бізнесовий потенціал фінансової незалежності" викликала подив, доповідь доповнювала кольорит її особистості і ставали зрозумілими причини її професійного успіху. Вона сказала: "Всі ідеї можуть бути використані і жінка має можливості їх реалізувати, але потрібно зробити важливий вибір – кар'єра чи родина?"

Темперамент і непересічний інтелект цих молодих жінок заповнив присутніх, тішила зацікавленість працею СУА.

Професор Іванна Ратич, голова Контрольної комісії Головної Управи СУА, правдиво з легкою самоіронією розкрила тему "Жінка в осені життя – що їй потрібно, щоб щасливо дожити віку". Лейтмотивом її роздумів звучала прикінцева фраза: "Самотності треба навчитися і старатися привикнути до її жорстокості".

Ведуча Дзвінка Захарчук подякувала доповідачам і присутнім.

Гостей чекала бенкетова зала Українського Освітньо-культурного Центру, прикрашена квітами, емблемою СУА і приязними усмішками заступниці голови Округи Анни Гаврилюк і фінансової референтки Управи Ксені Захарчук, які дарували програми. Бенкетом уміло провадила голова Ювілейного комітету Людмила Чайківська.

Після внесення прапору і відспівання славня СУА присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять членок, які відійшли у вічність.

Голова Округи Філядельфії Марія Раковська, вітаючи присутніх, з гордістю сказала: "Святкуємо сімдесят п'ять років невтомної праці другої найстаршої Округи СУА, жінки якої виховують молоде покоління і сприяють розвитку української культури. Для добра нашого народу працюватимемо

самовіддано та витривало у новому столітті. Союз Українок Америки стоїть непорушно немов скеля і ніщо не в силі зруйнувати його міць”.

Далі відбулася урочиста церемонія засвічення свічок головою СУА Іриною Куровицькою, головою Округу Марією Раковською і Почесною членкою СУА Стефанією Вочок.

До мікрофону ведуча запросила голову СУА. Ірина Куровицька зупинилася на основних напрямних діяльності організації, розповіла про нелегкі початки, про когорту жінок провідниць, ініціювання нових акцій і фондів, конкурси і видавничу справу. Союз Українок Америки. був співзасновником УККА та ЗУАДКу, ініціатором створення СФУЖО, членки СУА представляли міжнародні організації в ООН.

На цьому бенкеті голова вперше повідомила, що нова акція СУА “Молоко і булочка наймолодшим школярам України” вже почала свою діяльність. Щедрими оплесками нагородили Ірину Куровицьку, яка відважно і впевнено з почуттям відповідальності за організацію здобуває беззастережне довір'я і пошану. Голова дякувала союзнякам за щирість і щедрість.

Стефанія Вочок виголосила англійською мовою доповідь про історію СУА, підкреслюючи важливість співпраці з американськими жіночими організаціями.

Далі голова СУА, голова Округу і організаційна референтка Головної Управи Софія Геврик нагородили ювілейними грамотами голів відділів та членок СУА, які більше як п'ятдесят років були у наших рядах.

Людмила Чайківська під час обіду представила гостей – керівників українських установ, громадських діячів та о. Василя Сивінського з дружиною Галиною і о. Михайла Цюмана з дружиною Іриною, прочитала численні привіти від організацій і приватних осіб. В імені СФУЖО виступила заступниця голови Наталія Даниленко.

Вітаючи членство СУА, голова Українського Музею в Нью-Йорку Ольга Гнатейко з признанням і вдячністю звернулася окремо до членок 67-го Відділу ім. Мілени Рудницької. Працюючи для УМ упродовж двадцяти років, цей Відділ став прикладом посвяти і

Голова СУА І. Куровицька, голова Округу Філадельфії М. Раковська, голова бенкетового комітету Л. Чайківська.

наполегливості, гідної наслідування. Незважаючи на попередні пожертви, які складають 28 тисяч дол., Відділ створив Тривалий фонд УМ і виплачує щорічно по 2 тисячі дол., веде крамничку, прибуток з якої призначається для УМ, утримує шість стипендіятів в Україні і Бразилії, активно підтримує всі почини СУА. Бурхливими оплесками заля нагородила членок 67-го Відділу. Ольга Гнатейко виголосила особливі слова: “Я дякую Союзові Українок Америки за те, що він допоміг мені виховати дітей в Українському дусі”.

Цього вечора можна було спостерігати й інших щасливих матерів з дочками. У залі - відома меценатка, що зупинила не одну сирітську сльозу, Лідія Кий з дочкою Христею, яка вже успішно очолює 13-ий Відділ СУА. На бенкет вони подарували ювілейний торт. Наталя Цегельська з дочкою Ренею. І таких прикладів є більше!

Мистецька програма отримала схвальні оплески. Граціозно і легкоступно українські танки в хореографічній обробці Заслуженого діяча мистецтв України Павла Вірського виконали “Волошки” – найстарша група учнів Школи українських танків під керівництвом Ніни Прибольшкої. Спів Ніни Шипчик у фортеп'яному супроводі Володимира Винницького доповнив елегантність вечора.

Закінчилося відзначення ювілею в Окрузі Філадельфії. Признання і пошана громади до Союзу Українок Америки за те, що упродовж сімдесяти п'ять років з тугою і любов'ю жінки України працювали для землі рідної - так далеко від неї!

Ірена Чабан

Зліва: Оксана Фаріон, Ірена Стецьків, Ірена Чабан, Марія Раковська, о. Михайло Цюман, о. Василь Сивінський, Ірина Куровицька, Іванна Ратич, Ольга Гнатейко, Софія Геврик.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГІ І ВІДДІЛІВ

ОКРУГА НЬЮ-ЙОРКУ

Хроніка за 1998 рік

Відділ	Місцевість	Голова
1-ий	Нью-Йорк	Лідія Магун
21-ий	Бруклін	Емілія Ройовська
30-ий	Йонкерс	Надія Літепло
35-ий	Озон Парк	Люба Павлик
62-ий	Глен Спей	Наталія Мельник
64-ий	Нью-Йорк	Христя Навроцька
71-ий	Джерзі Ситі	Галина Білик
82-ий	Нью-Йорк	Ольга Гірна
83-ий	Нью-Йорк	Стефанія Косович
89-ий	Кергонксон	Анна Слободян
103-ий	Гемпстед	Іванна Солтис
113-ий	Нью-Йорк	Люба Фірчук
119-ий	Йонкерс	Ірена Моцок
125-ий	Нью-Йорк	Уляна Кекіш-Солоденко

Округа Нью-Йорк згуртовує 14 відділів з 467 членками і головою її є заслужена членка Олександра Кіршак. Діловодство Округи велося з особливою увагою до визначених термінів. Традиційними імпрезами Округи є “День союзняки”, влаштовуваний у гірській оселі Українського Народного Союзу Кергонксоні. “Засвічення ялинки” і “Свято героїнь” проводимо спільно з жінками ОЧСУ. Ці імпрези вже віддавна мають популярність в громаді.

1-ий Відділ у Нью-Йорку має 75 членок. За звітний період відбув вісім сходин і три засідання управи. Про доповіді на сходинах дбала культосвітня референтка Іванна Мачай. Про ваканційні враження із поїдки в Україну розповіла голова Відділу Лідія Магун, зокрема про зустрічі з членками Союзу Українок Тернополя.

Від 1996 року Відділ підтримує зв'язок з Молодіжним гендерним центром ім. Наталії Кобринської та з Сестрою Володимирою Максимів – ректором Катехитичного Духовного Інституту в Івано-Франківську. Всім цим організаціям голова передала грошову допомогу. Відділ влаштував традиційну “Просфору” з участю дітей. Членки брали участь у фестивалі при церкві св. Юра, упродовж року відвідували хворих, вислали 12 посилок одягу, іграшок і вітамінів в Україну. На Пресовий Фонд журналу “Наше Життя” Відділ зложив 200 дол. 1,585 дол. вислали до Югославії, Сестрам Студиткам у Львові, отцям Василям в Польщі, двом “бабусям” і дітям-сиротам в Україні, а також призначили даток Суспільній Опіці США. Для потерпілих від повені на Закарпатті вислали 1,250 дол. та велику кількість одягу через кредитівку “Самопоміч”. Стипендійна

Акція США одержала від Відділу 1,310 дол. Відділ є членом Українського Музею та його спонсором, а 27 членок є індивідуальними членами. Анна Натина і Віра Шуль придбали 18 експонатів. Голова репрезентувала Відділ на зустрічі з українськими космонавтами, Діною Удовенко, 50-літті СФУЖО та на “Святі героїнь”.

30-ий Відділ у 1998 році начисляв тринадцять членок. Важливою ділянкою діяльності Відділу є світличка, яку відвідує семеро дітей. Учителка з України Жанна Туральська приготувала з ними свято св. Миколая.

У березні Відділ влаштував чергову виставку українських писанок в Істчестерській бібліотеці. Крім того, провели курс писання писанок, у якому взяли участь 16 осіб. 7 квітня Відділ влаштував показ писання писанок на Вестчестерському телебаченні. 14 березня у церковній залі св. Михаїла в Йонкерсі влаштували виставку праць мистця Богдана Божемського, яка увінчалася успіхом. Щоб ознайомити молодих українських жінок околиці Йонкерсу з нашою організацією, Відділ влаштував 27 жовтня товариський вечір, на який прибуло десять жінок. Обговорювали працю і мету США та роллю української жінки. Деякі учасниці вечора виявили бажання вступити в ряди США.

У листопаді провели курс виготовлення герданів, у якому взяли участь, крім старших жінок, п'ять молодих дівчат, серед яких були американки. 12 грудня Відділ влаштував успішний різдвяний базар. Раз у місяць проводимо продаж кави й печива після недільних Богослужінь у церкві св. Михаїла в Йонкерсі. Сходини проводимо раз у місяць, на яких, крім біжучих справ, слухасмо доповіді, а також оглянули фільм “Тіні забутих предків”.

35-ий Відділ в Озон Парку нараховує 20 членок (активних – 10-12). Відбулося шість сходин. Для збирання коштів членки займаються продажем кави та печива, великоднім і різдвяним базарами, в осінній час влаштовують т.зв. “банко-парті”. Провели збірку для сиріт в Україні і для потерпілих від повені на Закарпатті. У 1997-98 рр. вислали в Україну 15 посилок.

64-ий Відділ нараховує 64 членки (померли 4 і прибуло 4). Засідання управи відбуваються щомісячно, сходини використовуються для імпрез та святкувань. 31 січня відбулася традиційна “просфора”. 21 лютого, за стараннями Округної управи, була відправлена у церкві св. Юра поминальна Служба Божа в пам'ять бл. п. Марії Савчак, колишньої голови 64-го Відділу, Почесної членки США. Загальні збори Відділу відбулися 3 травня. 5 червня культурно-освітня референтка Уляна Старо-

сольська влаштувала літературний вечір, 17 вересня, у приміщенні НТШ відбулося прощання з Людмилою Крижанівською - дружиною Генерального консула України в Нью-Йорку, з якою 64-ий Відділ мав довголітній зв'язок. 29 жовтня відбулися сходини, на яких голова Відділу Христя Навроцька розповіла про свої враження із поїздки в Галичину. 3 листопада голова брала участь у прощанні з Повноважного Посла України в США д-ра Юрія Щербака в Юнійондейл (103-ий Відділ).

22 листопада відбувся показ історичної нощі Княжої доби. Різдвяний базар, організований Любою Прокоп, відбувся 12-13 грудня. На Стипендійну Акцію СУА через 64-ий Відділ спонсори подарували 10,325 дол. Відділ має дві стипендіятки в Україні, з якими голова кореспондує. На допомогу жертвам повені на Закарпатті Відділ зібрав 1,095 дол. і вислав посилки з одягом для дітей в Україну, сплативши за висилку 44,80 дол. 47 членок Відділу є членами Українського Музею, а датки на Музей членок Відділу з родинами склали 45,385 дол.

71-ий Відділ начисляє 22 членки. У 1998 році відбулося 5 сходин та одне засідання управи. Вислано 7 пакунків з одягом і один з книжками в Україну. У великодньому часі Відділ влаштував виставку мистецьких праць у міській бібліотеці Джерзі Ситі, Н.-Дж, а передвеликодній базар був джерелом доброго прибутку. Культосвітня референтка на сходах читала літературні твори. За допомогою о. Мар'яна Струця Відділ провів збірку для потерпілих від повені на Закарпатті і 2,500 дол. передав до Головної Управи СУА.

Членки Відділу взяли участь у відзначенні річниці голодомору 1932-33 років на Україні у катедрі св. Патрика в Нью-Йорку.

З нагоди Дня незалежності України були присутні на церемонії підняття українського прапора на ратуші. День матері відзначили гарною програмою. На День союзянки Відділ подарував речі на лотерію та розпродав 4 книжечки лотерійних квитків.

82-ий Відділ нараховує 22 членки, з яких лише 10 є активними. У звітному періоді відбулося 9 сходин і два засідання управи.

Культосвітня референтка організувала цікаві доповіді. Для ширшого громадянства влаштували імпрези з доповідями. Референтка підтримує зв'язок зі Союзом Українок в Одесі і Самборі та передплатила для них журнали "Наше Життя", "Українка в світі", "Віра".

Студентів Києво-Могилянської академії вислали одноразову допомогу – 150 дол. Для потерпілих від повені на Закарпатті зібрали велику кількість одягу та 250 дол. Сиротинцеві в Луганській обл. зібрали пакунок з дитячим одягом та 11 касет "Послухайте діти". Бібліотеці при церкві св. Юра передали дві

книжки та 11 чисел журналу "Юнак". Заплатили 50 дол. до Стипендійної Акції СУА для призначеної нам студентки з Хмельницької області, а членка Відділу Ірина Іванчишин вислала 150 дол. студентці в Самборі. На Тривалий фонд ім. Теодозії Савицької склали 115 дол.

Звіти та дописи про працю Відділу публікували в журналі "Наше Життя", окремий звіт був у Конвенційній книжці.

83-ий Відділ начисляє 78 членок. До Відділу вступило сім нових членок. Дві членки Відділу є членами Екзекутиви СУА, також нашою членкою є головна редакторка журналу "Наше Життя", 48 осіб є членами УМ. Голова Стефанія Косович репрезентує Відділ на всіх громадських імпрезах, відвідує засідання Округи, була співініціатором та учасницею "коляди" Відділу, яка у 1997 р. принесла прибуток у 1,300 дол., а 1998 р. – у 3,240 дол. За посередництвом Галини і Ярослава Оберишинів Відділ отримав від анонімного жертводавця 10,000 дол. на допомогу Україні. Гроші передали Головній Управі, призначивши 5,000 дол. суспільній опіці Відділу для висилання посилок та грошової допомоги Україні (1,000 дол. річно). У цьому році вислали 13 посилок з речами, закупленими і подарованими членками, 450 дол. вислали до Луганська для людей похилого віку. Із згаданої пожертви призначили 5,000 дол. на Стипендійну Акцію СУА. Через стипендійну референтуру Відділу 9-ти учням вищих навчальних закладів виплатили по 100 дол., 8-ми учням середньої школи по 50 дол. (всі у східній Україні) та двом українським студентам в Польщі по 450 дол.

Влаштували розвагові імпрези, підготували монтаж до 80-ліття бою під Крутами, також висвітлювали фільм "Мотря" Б. Лепкого у виконанні артистів львівського театру ім. М. Заньковецької, заслухали репортаж про подорож в Україну колишньої референтки Суспільної Опіки ГУ, членки 83-го Відділу Лідії Черник. Влаштували презентацію книжки О. Гасцької "Квітучий міст". При Відділі продовжує існувати "Світличка" яку веде Уляна Ганушак.

89-ий Відділ начисляє 50 членок. У січні відбулися загальні збори. Щомісяця відбувалися сходини Відділу та провели три засідання управи на яких плянували працю Відділу. Під час різдвяних та великодніх свят влаштували свята для членок Відділу. Квартет Відділу брав участь у спільних імпрезах організацій Кергонксону. Членки радо допомагають американським добродійним організаціям, наприклад, "Ellen-ville Community Hospital", розвозять обіди сеньйорам (meals on wheels) та стараються брати участь в обідах, які ці організації влаштовують на "Союзівці", допомагаючи їм збільшити прибутки.

Висилаємо допомогу землякам в Україні та

до інших держав. 33 членки платять вкладки до СФУЖО та всі є членами УМ в Нью-Йорку. Беремо участь у проведенні “Дня союзьки”. Прибутки отримували з лотерії мистецьких речей, продажу уживаних речей та приготуванням обідів під час імпрез.

103-ий Відділ начисляє 16 членок. Упродовж року відбулося вісім сходин. Влаштували ювілей – 30-ліття Відділу. Відділ є членом УМ в Нью-Йорку, чотири членки є індивідуальними членами. Передплата журналу “Наше Життя” стовідсоткова. Відділ передплачує журнал для “Бабусі”. Влаштуємо різдвяний та великодній базари, які приносять добрий прибуток. Упродовж року Відділ вислав 5 пакунків в Україну. На стипендії в Україну склали 500 дол.

119-ий Відділ нараховує 16 членок. Одна – померла. Упродовж року провели 8 сходин. Відділ є

членом УМ в Нью-Йорку, а членки індивідуальними його членами. 17 березня культосвітня референтка Ольга Жанецька прочитала доповідь “Актуальність ідей Тараса Шевченка”. 5 травня для громадянства влаштували показ відеозапису “400-ліття Берестейської Унії” (Рим 1996 р.). Прибуток призначили на Стипендійну Акцію СУА. 21-го травня відзначили День матері.

13 грудня влаштували імпрезу для громадянства з висвітленням вистави “Мотря” Богдана Лепкого у виконанні львівського театру ім. М.Заньковецької. Прибуток призначили на Стипендійну Акцію СУА. 27 грудня зорганізували різдвяний базар.

125-ий Відділ оформився у 1998 році і влаштував святкове прийняття для запрошених гостей.

Ольга Руденська.

З’ІЗД ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ

У неділю 5-го березня 2000 р. у церковній залі св. Михаїла в Нью-Гейвені відбувся з’їзд Округи Нова Англія. Голова округної управи Марта Рудик відкрила з’їзд молитвою і відспіванням гімну СУА. Вона привітала шановну голову СУА Ірину Куровицьку, членок управи, голів та делегаток відділів. Усі п’ять відділів Округи були репрезентовані на з’їзді (33 членки), на підставі чого потверджено правосильність з’їзду. Перед вибором президії голова округної управи Марта Рудик відзначила п’ятеро членок Округи Почесними грамотами та рожами. За довголітню (більше 50 років) приналежність до Союзу Українок були відзначені: Ірина Гриневиц і Інка Лодинська 66-го Відділу, Мирослава Солук і Катерина Оприско 93-го Відділу. За взірцеву працю пресовою референткою була відзначена Валентина Чудовська.

До президії з’їзду вибрано: Рому Гайду – головою, Валентину Чудовську – секретаркою. Голова президії привітала нову членку 106-го Відділу Віолету Папку, яка минулого року приїхала з України та потенційну кандидатку у члени 106-го Відділу Олесю Коцур. З’їзд прийняв порядок денний та протокол попереднього з’їзду. Далше були звіти членок округної управи за 1998-1999 роки: заступниця голови, секретарка, скарбник, пресова й організаційна референтки, голова управи та голови відділів. Зі звітів можна було бачити, що округна управа та відділи належно виконували свої обов’язки та віддано працювали для добра СУА й української спільноти. Округа є споріднена з м. Ніжином Чернігівської обл. та надає допомогу потребуючим, посилаючи їм одяг, взуття і літературу.

Після прийняття звітів голова СУА Ірина Куровицька привітала округний з’їзд від імені Екзекутиви і Головної Управи та побажала плідних нарад. Вона підкреслила, що одна з найважливіших проблем – це зменшення членок в нашій організації. Треба творити дружню, сприятливу атмосферу і запрошувати жінок з “четвертої хвили”, щоб вони ставали членками нашої організації. Розповіла про нову акцію СУА – “Молоко і булочка наймолодшим школярам України”, задля допомоги дітям в Україні. Наприкінці свого виступу голова СУА підкреслила важливість урочистого відсвяткування 75-річчя існування нашої організації, щоб пригадати громаді, як багато зробив СУА упродовж цих років для українського народу в усьому світі. Вона звернула увагу й на те, що необхідно мати для річної праці Округи ухвалений бюджет. Після короткої перерви бюджет було ухвалено.

На з’їзді обрано нову Округну Управу на 2000 рік у такому складі:

Зоряна Мішталь – голова, Людмила Хмелівська – заступниця голови, Валентина Чудовська – секретарка, Іванна Стахів – скарбник. Референток, на жаль, не вдалося вибрати. Контрольна Комісія: Марта Рудик – голова, Марія Антонішин і Люба Кінах – члени. Новообрана голова округної управи Зоряна Мішталь подякувала за довір’я та просила всіх членок допомагати належно виконати заплановану працю Округи. Вона також подякувала голові СУА Ірині Куровицькій за її присутність на з’їзді. Відспіванням молитви закінчено ділову нараду, а колишня округна управа попросила всіх до смачної перекуски.

Валентина Чудовська.

17-ий ВІДДІЛ ВІДСВЯТКУВАВ 75-ЛІТТЯ СУА

У неділю 27 лютого 2000 р. 17-ий Відділ ім. О. Теліги в Маямі, Фл., разом із 56-им Відділом ім. Мілени Рудницької з Норт-Порту відсвяткували 75-ліття СУА.

Українській жінці притаманно жити в організованому гурті землячок, їх суспільно-громадська вдача та почуття відповідальності перед нацією привели до створення жіночих організацій і в цьому треба шукати генези СУА. “Сьогодні відзначаємо 75-ліття СУА – великої краєвої організації”, – сказала у своїй доповіді заслужена, всім відома союзниця Лідія Гладка.

Програму вела Ірина Ракуш, імпрезова референтка, а розпочали свято Дана Васькевич і Карина Вилк відспіванням “Заповіту”. Наші “Маленькі”, наймолодша група славних “танцюристів Маямі”, затанцювали “Ішли діти в поле” і “Чумака”. З доповіді, яку продовжувала Лідія Гладка, ми довідалися про працю СУА, медичну допомогу вже вільній Україні, дітям Чорнобиля, жертвам повені на Закарпатті і тощо. Стипендійна акція – це велике досягнення СУА. 17-ий Відділ створив “Фонд Єви Сташків”, з якого користають студенти українознавчих студій.

Важливо згадати й журнал “Наше Життя”, єдиний жіночий журнал, який уже виходить 55 років. СУА є засновником Українського Музею в Нью-Йорку. Це тільки незначна частина праці членок СУА, бо важко перелічити у такій короткій доповіді всю діяльність СУА.

Марія Чировська коротко висвітлила діяльність СУА англійською мовою. Наші новоприбулі з України членки І. Дзюбинська, М. Копачинська і Н. Гаврилів заспівали дві пісні та привітали свято власним “Привітом”. Ми дуже раді, що 56-ий Відділ ім. Мілени Рудницької з Норт-Порт відсвяткував з нами це величаве свято. Сердечно дякуємо голові 56-го Відділу Орисі Свистун, Марії Наваринській, хористам і диригентці та всім членкам Відділу за співпрацю. Цей прегарний хор, під керів-

Зліва: С. Серна, М. Тершаковець, І. Ракуш, М. Венцьовська.

ництвом Любові Інграм, відспівав 5 пісень: “Лебеді материнства”, “Ластівки”, “По діброві вітер віє”, “Вечір” і “Пісня про землю”. Своім чудовим співом дуже збагатили нашу програму. Д-р Е. Стецьків забавляв гуморесками та закінчив наше свято “Молитвою” П. Глазового. За його приїзд та виступ ми щиро дякуємо. Треба признати, що наша імпрезова референтка Ірина Ракуш попрацювала на славу!

При смачному полуденку, дуже гарній програмі та численній публіці час промайнув у піднесеному настрої і ми гідно відсвяткували ювілей СУА.

О. Іван Чировський, парох Української Католицької церкви, відправив у цей день св. Літургію за усіх членок СУА.

Допомагали нам молоді члени парафії, за що ми їм безмежно вдячні.

З нагоди свята обидва Відділи складають 200 дол. на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”.

Мирослава Х. Тершаковець,
голова 17-го Відділу СУА.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

12-ий Відділ СУА ім. Олени Пчілки, Парма, Ог.

Загальні збори відбулися 20 лютого 2000 р. з участю 19 членок. Збори відкрила голова Відділу Лідія Вирста і привітала сім нових членок, які вступили до Відділу за останні три місяці. А саме: Зоряна Бессер, Марія Воєцька, Леся Грайф, Мар'яна Курилко, Марія Пенгрин, Дарія Семків і Христина Чабан.

Рівно ж привітала Іванну Шкарупу, голову

окружної управи в Огайо, яка виступила з похвальним словом про працю Відділу та успіх у прибільшенні нового членства. Пояснила нову акцію СУА “Молоко і булочка наймолодшим школярам України”. Повідомила, що у вересні Округа Огайо відзначатиме 75-ліття СУА.

Зборами керувала президія: Дарія Городиська – голова, Ганна Придаткевич – заступниця, Люба Дармохвал – секретар.

Управа Відділу на 2000 рік: Лідія Вирста – голова, Леся Оленчук – заступниця голови, Дарія Семків – протоколярна, а Марія Воєцька – кореспондентська секретарка, Люба Дармохвал – секретарка для повідомлень, Пет Крутиголова – скарбник.

Референтки: Рома Вирста – виховна (скарбник садочка), Люба Дармохвал – музейна, Дарія Федорів – суспільна опіка, Євгенія Гішинська – заступниця, Надія Дейчаківська – стипендії та зв'язки, Катерина Немира – культурно-освітня, Дарія Городиська – преси, Неля Винярська – фотоархівар, Леся Оленчук – господарська.

Контрольна комісія: Леся Грайф – голова, Стефанія Хома і Марія Пенгрин – члени.

З нагоди зборів ухвалено підтримати нову акцію СУА “Молоко і булочка наймолодшим школярам України” на суму 500-1000 дол., залежно від кошту патронату над одним відділом однієї класи; продовжувати оплачувати існуючі чотири стипендії (2 по 200 дол. і 2 по 100 дол.) та додати ще по одній в кожній категорії – разом шість стипендій на суму 900 дол.; на фонд “Бабусі” – 200 дол.

Дарія Городиська, пресова референтка.

47-ий Відділ ім. Лесі Українки, Рочестер, Н-Й.

Загальні збори нашого Відділу, з численною участю членок, відбулися 6 лютого 2000 року. Зборами провела президія у складі: Христина Ковч – голова, Ірина Михайлюк – секретар. До президії від окружної управи була запрошена Марія Крамарчук.

Управа Відділу на біжучий рік: Марія Лилак – голова, Тетяна Шутер – заступниця голови, Дарія Сторожинська – протоколярна і кореспондентська секретарка, Аріядна Бах – скарбник і пресова референтка.

Референтки: Марія Костів – фінансова, Христина Ковч – мистецька, Марія Крамарчук – організаційна, Анна Чорнобиль – стипендій, господарська – Катерина Панич, Емма Адамчук, Катерина Лялюк, Анастасія Лучанко; зв'язків – Марія Лещишин, вільні членки – Анна Сохоцька, Катерина Щур, Ольга Ганушевська.

Суспільна опіка: Катерина Лялька – пакунки, Дарія Лесів – “Бабусі”, Ірина Гафткович і Анна Єйна – відвідування хворих.

Контрольна комісія: Ірина Руснак – голова, Люба Хома й Наталія Гуран – заступниці, Ірина Шмігель і Тамара Гривнак – члени.

До Номінаційної Комісії входили: Марія Крамарчук, Марія Лещишин, Аріядна Бах.

Аріядна Бах, пресова референтка.

34-ий Відділ СУА в Коговзі, Н-Й.

Загальні збори 34-го Відділу в Коговзі, Н-Й, відбулися в неділю 20 лютого 2000 р. Головою

зборів була Христя Кифор, секретаркою Уляна Омецінська.

Управу на 2000 рік обрано в такому складі: Марія Мащок – голова, Уляна Омецінська – заступниця голови, Зеновія Білас – секретарка, Катруся Барсигіян – скарбник.

Референтки: Дарія О'Ніль – культосвітня, Ольга Ракоча і Христя Кифор – суспільної опіки, Кароліна Бездух, Софія Поповська і Марія Савків – господарські.

Контрольна комісія: Стефанія Бачинська, Наталія Стемська і Віра Гарбач.

Вільні членки Відділу: Анна Гогоша і Віра Галібей.

На зборах була присутня голова Округи Центрального Нью-Йорку Теодозія Кушнір.

Уляна Омецінська, секретарка зборів.

62-ий Відділ СУА Глен Спей, Н-Й.

Загальні збори Відділу відбулися 29-го січня 2000 в домі Орісі Саляк.

Головуючою зборів була Віра Мазяк, а секретарювала Євгенія Явдошин.

Нова Управа на 2000 рік: Наталія Мельник – голова, Ольга Линник – заступниця голови, Анна Пищимуха – секретар, Оріся Саляк – скарбник.

Референтки: Галина Кандюк – музейно-мистецька, Євгенія Явдошин – пресова, Валентина Мантика – організаційна, Марія Подоляк – суспільна опіка, Юстина Попович – господарська, Віра Мазяр – стипендійна.

Контрольна комісія: Ірина Кіндрачук, Надя Демидович, Марта Костик.

Євгенія Явдошин, пресова референтка.

106-ий Відділ у Гартфорді, Кон.

Загальні збори 106-го Відділу СУА ім. Олени Теліги відбулися 27-го лютого 2000 року. Вела збори Валентина Чудовська, секретарювала Люба Карпенко. Окружну Управу репрезентувала голова Округи – Марта Рудик.

Управу на 2000 рік вибрано в такому складі: Галина Шулевська – голова, Люба Кінах – заступниця голови, Валентина Чудовська – протоколярна і кореспондентська секретарка, Меланія Кузьма – скарбник.

Референтки: Віра Ціропалович – організаційна, Надя Гафткович – музейно-мистецька, Інна Стахів – культосвітня, Зоряна Мішталь – пресова україномовна, Оксана Оприско – пресова англійськомовна, Ірена Бойко – виховна, Оля Якимів – суспільної опіки, Люда Хмелівська – стипендій, Ірена Романеллі – зовнішніх зв'язків.

Контрольна комісія: Тереня Глух – голова, Лана Бабій і Ірена Сивенька – члени.

Валентина Чудовська, секретарка.

ВІДЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

Св.п. МИХАЙЛИНА КНИШ.
(1910-1999)

З волі Божої, по довгій недусі 8 липня 1999 р. відійшла у вічність Михайлина Книш з дому Бубеляк. Народилася Михайлина в 1910 році у патріотичній родині Марії і Михайла Бубеляків у Винниках біля Львова. 1930 р. одружилася з Іваном Книшем у Львові. Народилося в них дві донечки: – Наталка й Ірина. Життя не щадило молодого подружжя і їх малих дітей. Воєнні бурі змусили їх залишити рідну оселю у Львові і переїхати найперше до Старого Самбора, а потім емігрувати на чужину. Перейшовши крізь випробування скитальського життя в Мадярщині, в Австрії, де народилася ще одна дочка Даруся, переїхали до Німеччини, а в 1948 р. емігрували, як інші скитальці, до Америки до штату Конектикат. По декількох літах переїхали до Нью-Йорку, де Михайлина почала свою громадську працю. Помимо родинних обов'язків у 1964 році стала членкою 1-го Відділу СУА і відразу включилася активно в його працю, увійшла до Управи, за що з нагоди 60-літнього ювілею 1-го Відділу одержала срібну медаль, а в 1986 р. стала "Почесною членкою 1-го Відділу СУА". Михайлина доклала немало старань для виховання своїх дітей у патріотичному українському дусі. Її праця увінчалася успіхом, бо її дочки ступають слідами своєї матусі та є активними діячками в громадському житті. Наталія Дума є довголітньою активною членкою 83-го Відділу СУА та адміністраторкою журналу "Наше Життя", а Ірина Куровицька є новообраною головою Союзу Українок Америки. Михайлина Книш була глибоко релігійною особою, членом Марійської Дружини та мужньо, в християнському дусі перенесла втрату в 1972 р. дорогого чоловіка Івана, для якого була вірною дружиною, а також передчасну смерть улюбленої наймолодшої доньки Дарусі.

Михайлина була розумною і доброю Матусею та люблячою бабусею і прабабусею, а також людиною високої особистої культури, обов'язковою та жертвенною членкою, з якою було легко і приємно співпрацювати, тому добра згадка про дорогу нам Михайлину Книш залишиться назавжди в серцях союзниць 1-го Відділу СУА, а добрий Господь прийме її шляхетну душу, там де царює мир і радість.

Управа і членки 1-го Відділу висловлюють щире співчуття опечаленій родині, доням – Наталі Думі та Ірині з чоловіком Ярославом Куровицьким та їхнім дітям і внукам.

Лідія Марун,
Почесна голова і пресова референтка Відділу.

Сердечно дякуємо членкам Союзу Українок Америки, друзям і знайомим за співчуття і щирі слова розради під час нашого горя – втрати любимої матері. Дякуємо за щедрі пожертви на українські організації замість квітів на Її могилу.

*Дочки світлої пам'яті Михайлини Книш
Ірина Куровицька і Наталія Дума з родинами.*

Складаємо 300 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

ДОБРОДИЙСТВО

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

Пожертви за березень 2000 р.

У світлу пам'ять бл. п. **Олександри Гелембін**, довголітньої членки 17-го Відділу СУА в Маямі, Фл., для допомоги дітям в Україні зложили: **100 дол.** – Андрій Гелембін; **по 25 дол.** – 17-ий Відділ СУА, А. Івашко; **по 10 дол.** – Тершаковець, І. Ракуш, А. Кроп, С. Серна, О. Сеньків; **5 дол.** – Л. Венгльовська. **Разом 205 дол.**

Синові і родині висловлюємо щірі співчуття.

17-ий Відділ СУА в Маямі.

56-ий Відділ СУА в Норт Порт, Фл. складає **1,000 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА.

56-ий Відділ СУА в Норт Порт, Фл. складає **1,000 дол.** для сліпих сиріт в Україні.

Орися Свистун, голова Відділу.

Замість квітів на могилу бл. п. **Софії Коморовської**, членки 10-го Відділу СУА у Філадельфії, для сиріт в Україні склали: **20 дол.** – Е. Костюк; **по 10 дол.** – Ірена Козак, Анна Матковська, Анна К. Вомпель, А. Заброцька, Т. Гарасевич, О. Фелипович, Г. Гомзяк, Г. Утриско, С. Косик, Галя і Іван Моренки, Стефа Григорчук, Е. Харків. **Разом 140 дол.**

Т. Гарасевич.

Складаю **15 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА.

Мирослава М. Павлишин.

Branch #54 of the UNWLA, Wilmington DE, donates **\$ 200** to the Social Welfare Fund of UNWLA for orphans in Ukraine.

Sophia Sluzar, President, Branch 54.

У світлу пам'ять бл. п. **Мирослави Бігун-Мандрусяк** складаю **50.00 дол.** (через 28-ий Відділ СУА) для допомоги учням школи-інтернату в Лопатині Радехівського району.

Ольга Гасцька.

У світлу пам'ять бл. п. **Мирослави Бігун-Мандрусяк** для школи-інтернату недорозвинених дітей та сиріт в Лопатині, Радехівського району (через 28-ий Відділ СУА) складають: **\$200** – Bohdanna, Renata and Yuriy Bihun; **\$100** – Irene & Andrew Burak, Marko & Diana Mandrusiak, Jaroslav & Jaroslava Panchuk, Olga Hayetskyj; **\$50** – Natalia Krawczuk, Mrs. Myron Burak, Borys & Valerie Burak, Dr. Parion Cholhan, Brenda Santos, Mr. & Mrs. Myron Cholhan; **\$25** – Irene & Mykola Zwarych, Alexander & Teresa Burak, Irene Chuma; **\$20** – Irene & Andy Laschuk, Irene Yaworsky. **Total \$1015.**

Леся Падковська (за 28-ий Відділ СУА).

У пам'ять бл. п. **Марії Винницької** на допомогу сиротам в Україні зложили (через 83-ий Відділ СУА в Нью-

Йорку): **100 дол.** – Анна і Володимир Рак; **50 дол.** Дана Чехович; **20 дол.** – Галя і Ярослав Оберипини. **Разом 170 дол.**

Ліда Закревська, скарбник.

На Фонд Суспільної Опіки СУА складаю **100 дол.**
Борис Галаган.

102-ий Відділ СУА складає **250 дол.** на допомогу сиротам в Україні.

Надія Шуя.

У світлу пам'ять бл. п. **Романа Романишина** складаємо (через 93-ій Відділ СУА в Гартфорд) на допомогу сиротам в Україні: **по 100 дол.** – Ярослава Кукіль, Богдан і Керин Кукілі; **по 75 дол.** – д-р Ярослав і Ірина Остап'юки, Ігор і Віра Микити; **по 50 дол.** – д-р Михайло й Іванна Яцухи, Катря Гадзевич, Брасн і Марія Порієри; **по 25 дол.** – Ігор Стасюк, Ірина Чайковська, Петро і Стефа Пришляки, Олег і Люба Кінахи, Володимир й Ірина Левські, Орест і Оксана Кузьми, Стефа Стасипин, Мирослава Кузьо; **по 20 дол.** – Григорій і Ольга Якимови, Євгенія Ковальська, Ольга Коршенюк-Джансон, Володимир Саяк. **Разом 780 дол.**

Дружині Лесі висловлюємо найщиріші співчуття.

Ярослава Кукіль, скарбник.

In memory of our dear friend and colleague **Dr. George Dycio**, we are contributing **\$100** to the Social Welfare Fund of UNWLA with the designation for orphans in Ukraine.

Maureen and Otis Tibbets.

In memory of **Dr. George Dycio**, we are contributing **\$50** to the Social Welfare Fund of UNWLA with the designation for orphanages in Ukraine.

Mr. & Mrs. J. Spellman.

У світлу пам'ять бл. п. **Марії Джус** складаємо (через 47-ий Відділ СУА в Рочестері, Н.Й.) на допомогу сиротам в Україні: **\$50 each** – Bohdan & C.Wenglowskyj, Wolodymyr & Irma Pylyshenko, Rochester Ukrainian Federal Credit Union; **\$30 each** – Olha Hanushewska, Mr. & Mrs. Fedor Stasiw; **\$25 each** – Jarema & Lesia Pawlowych, Anatolij Prokypinko, Rostyslaw & Tatiana Shuter, Natalia P. Gural, Ludwig & Ariadna Bach, Ewhen Kulyk, Mr. & Mrs. Wolodymyr Denysenko, UNWLA Branch 120, Mr. & Mrs. George Hanushevsky, Wasyl & Hania Kornylo, Wolodymyr & Luba Delkewych; **\$20 each** – Tamara Hrywnak, Iwanna Martynetz, Dora Storozynsky, Maria Kostiw, Ivan & Maria Kramarchuk, Irena Haftkowych, Myroslaw & halia Tyckyj, Lesia A. Telega, Anna Chornobil, Irena Szmigel, Oleksij & Katia Krywonos, Lubomyr & Anna Galuga, Mr. & Mrs. Myroslaw Fedyk, Anatolij & Vala Makohon, Mr. & Mrs. Mykola & Maria Lylak, Mr. & Mrs. Peter Leshchysyn, Mr. & Mrs. Bohdan Dombchewskyj, Jean Miglioratti, Wasyl & Barbara Bilan, Anna Siryk; **\$15 each** – Mr. & Mrs. Kateryna & Mychajlo Lalka; **\$10 each** – Christina Kowch, Stephania Stanfield, Stephania Telega, Olga Cherwinska, Mychajlo & Daria Lesiw, Kateryna Laluk, Maria Sypniak, D. Boyko,

Helene Pavlichko, Luba Bilyk, Bohdan & Luba Choma, Irena Mychajluk, Stefania Slusar, Anna Waskiw, Anna Sochocra, Fred & Parania Smith, Maria Lozynsky, Mr. & Mrs. Myron Luchanko, Roman Kucil, A. & L. Charambura, Emma Adamchuk, Kateryna Panych, Myroslawa Pryjmak, Anastasia Smerechynska, Olha Zownirowych, Irene Russnak, Luba Dombchewsky. **Разом 1170 дол.**

Марія Лилак, голова Відділу.

ДОПОМОГА "БАБУСЯМ"

56-ий Відділ СУА в Норт Порт, Фл. складає **1,000 дол.** для допомоги "Бабусям".

Орися Свистун, голова.

54-ий Відділ СУА у Вілмінгтоні складає **200 дол.** для допомоги "Бабусям" в Україні.

Софія Слюзар, голова 54-го Відділу.

З вдячності за прислугу, замість дарунка дорогій **Ірені Гафткович** складаю **100 дол.** (через 47-ий Відділ СУА в Рочестері, Н.Й.) для допомоги "Бабусям" в Україні".

Ірина Руснак.

30-ий Відділ СУА складає **500 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України".

Надія Цвях, скарбник.

Складаємо **100 дол.** (через 83-ий Відділ СУА в Нью-Йорку) на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України".

Андрій і Лідія Закревські.

73-ий Відділ СУА в Бріджпорті, Кон., складає **200 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України".

Марія Слевінська, скарбник.

UNWLA Branch 107 in Son Jose, CA. donates \$100.00 to the Social Welfare Fund of UNWLA for "Milk and Rolls (Bulochky) for the youngest children in Ukraine". They write: "On Feb. 27, 2000 we had our monthly meeting whereby we learned from one of our members, Martha Sydir, that our children in Ukraine were in need of basic food staples to get them through the day. We were deeply moved by these children's needs and have decided to donate \$100.00 towards fighting hunger in Ukraine. I am hoping that other branches will equally responds fighting hunger in Ukraine. It is devastating to realize that simple food items such as bread and milk are lacking and would like to hear from you on how successful you have been in collecting funds to support this necessary cause. No child should go hungry, and I hope that our contribution is one of many that you will receive for this needed cause.

Vera Smith, Treasurer.

56-ий Відділ СУА у Норт Порті, Фл., складає **1,500 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України". При цій нагоді пригадуємо, що наш Відділ

зложив на допомогу жертвам повені у Закарпатті **2,500 дол.** Жертвенність 56-го Відділу може правити за приклад праці і жертвенності СУА.

Орися Свистун, голова Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу мого дорогого чоловіка бл. п. **Олеся Білана**, який помер 27 лютого 2000 р., складаю **250 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України". По **50 дол.** склали Христия і Юрко Кушнірі та Надя Пастушенко; **20 дол.** Інна і Євген Глюки. **Разом – 370 дол.**

Міра Білан.

113-ий Відділ СУА складає **250 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України".

Управа і членки 113-го Відділу СУА.

67-ий Відділ СУА в Філядельфії, ПА., складає **200 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України", **50 дол.** передаю від себе.

Марія Захаріясевич.

У світлу пам'ять бл. п. **Олеся Білана** складаю **50 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України".

Хризанта Кордуба.

З нагоди народження внука **Назарія Романа Кекіша-Солоденка** складаємо **100 дол.** (через 83-ий Відділ СУА). Назарієві бажаємо щастя, здоров'я та радості.

Богдан і Ляля Кекіш.

З нагоди святкування 75-ліття СУА **90-ий Відділ ім. Олени Степанів у Філядельфії** складає **700 дол.** на новий проєкт "Молоко і булочка наймолодшим школярам України". Це в додатку до попередньої пожертви в сумі **300 дол.** **Разом 90-ий Відділ зложив 1,000 дол.**

Членки Відділу з радістю підтримують цей проєкт і бажають успіху!

Христина Хомин-Їжак, голова.

Віра Савчин, скарбник.

Крім щедрого датку **83-го Відділу СУА в Нью-Йорку** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України", ще членки Відділу зложили: по **100 дол.** – Ярослав і Катря Червоняки, Дана Чехович, Микола і Зірка Галіви; **50 дол.** Марія Боднар; **30 дол.** – Люся Сусь; **20 дол.** Ярослав і Галя Оберишин. **Разом 400 дол.**

Щира подяка за їх жертвенність і підтримку нового проєкту Головної Управи СУА.

Складаю **750 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України".

Маруся Бек.

Складаємо **50 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України".

Ігор і Анісія Козаки.

Округа Дітройту Союзу Українок Америки складає **900 дол.** на "Молоко і булочку наймолодшим школярам України".

Марта Чехович.

119-ий Відділ США в Йонкерсі, Н-Й., складає 1,000 дол. на “Молоко і булочку наймолодшим школярам України”.

Бажаємо Головній Управі США успіху у цій гідній та дуже потрібній акції.

Ірена Моцюк, голова.

Вшановуючи пам'ять бл. п. д-ра **Стефана Іванчука** складаємо 50.00 дол. на “Молоко і булочку наймолодшим школярам України”.

Д-р Ярослав і Лярісса Музички.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Євгенія Тот**, довголітньої членки 43-го Відділу США, улюбленої учительки українських дітей, сестри нашої членки Катрі Березяк, складаємо на “Молоко і булочку наймолодшим школярам України”: **30 дол.** – Катря Березяк; **20 дол.** – Стефанія Плоскіна; **15 дол.** – Стефанія Колодій; по **10 дол.** Марія Віршук, Оксана Горасецька, Стефа Григорчук, Марія Данилів, Ольга Диміцька, Оріся Дуда, Анастасія Жилава, Кароліна Конрад, Марія Куземська, Надія Кузьма, Теодора Кузьмович, Софія Кусин, Анна Максимович, Емілія Михалевська, Надія Оранська, Віра Пак, Іванна Пенкальська, Ольга Стулковська, Анна Суха, Марія Угорчак, д-р Тетяна Цісик, Людмила Чайківська, Ліза Чепіль, Олена Шиприкевич, по **5 дол.** Галина Клюк, Марія Плахта. **Разом 315 дол.**

Анна Максимович, голова.
Марія Куземська, скарбник.

89-ий Відділ США в Кергонсоні, Н-Й. провів збірку на “Молоко і булочку наймолодшим школярам України”: **\$125** – Mr. & Mrs. N/Pryhoda in memory of Anna Pryhoda; **\$100** – Prof.& Mrs. W. Bakum; **\$50 each** – Mr. & Mrs. D. Slobodian, M. Zubryckyj; **\$30.00** – Prof. & Mrs. I. Teluk; **\$25** – O. Sawchuk; **\$20 each** – M. Kokorudz, Mr. & Mrs. L. Staruca, Mr. & Mrs. D. Dosiak, Dr. O. Wolansky, Olha Moroz, R. Paluck, M. Chomut, D. Stepaniak, C. Holowata, M. Rudyz, Mr. & Mrs. Andruch, Dr. M. Zielyk, N. Stupak, Mr. & Mrs. W. Werbowska, Mr. & Mrs. N. Oprysko, Dr. V. Kryzanowskyj, A.Chomanchuk, Rev. E. Sharanewych, O. Strusiewicz; **\$15** N. Dudynskyj; **\$10 each** – O. Tutka, M. Baran, Dr. & Mrs. R. Baraneckyj, E. Renner, O. Bezkorowajnyj, Z. Bundziak, Y. Siczynskyj, D. Wytwycka, Mr.&Mrs. A. Muzyka, D. Kulczycka, W. Walchuk, Y. Charczyszyn, M. Muzyczuk, D. Baron, Mr.&Mrs. D. Kuziw, O. Rawluk, K. Turczyn, Z. Kowalsky, M. Wojcicka, L. Savetsky, A. Filla, Mr. & Mrs. Y. Lesiw, L. Chimenec, M. Moroz, M. Pidluska, L. Wolanska, S. Orlovsky, A. Szubak; **\$6** – O. Burda; **\$5 each** – R. Machtuba, L. Obwald, O. Senec, R. Sas; **\$2 each** – M. Pendzola, L.Kuzminskyj, A. Marciw. **Total \$1,092.**

Меланія Кокорудз, референтка суспільної опіки.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Олександра Білана** складаю (через 89-ий Відділ США в Кергонсоні, Н-Й. **60 дол.** на “Молоко і булочку наймолодшим школярам України”. Дружині Мірі Білан і доням Марті та Юті висловлюю моє глибоке співчуття.

Зоя Турчин.

33-ій Відділ США в Парма, Ог., складає 500 дол. “Молоко і булочку наймолодшим школярам України”. Плюс 500 дол., які 33-ій Відділ зібрав на збіркову листу. З цієї суми **200 дол.** склала Cleveland Selfreliance Federal Union. **Разом 1,000 дол.**

Люся Медицька, референтка.

78-ий Відділ США у Вашингтоні складає 877 дол. (оплата сніданку для однієї кляси) для школи у Львові.

Марта Терлецька, голова,
Христина Паславська, скарбник.

62-ий Відділ США в Глен Спей, Н-Й., складає 500 дол. на “Молоко і булочку наймолодшим школярам України”.

Оріся Салаяк, скарбник.

З РІЗНИХ НАГОД

З нагоди 50-ліття подружжя вельмишановних і дорогих **Марії і Петра Бучинських** складаю 50 дол. для “Бабусь” в Україні.

Подружжю Бучинських бажаю здоров'я і Божих ласк.

Анна Макух.

З нагоди 95-ліття дорогої **Олі Яримович** гості ювілею склали 465 дол. для “Бабусь” в Україні (через 56-ий Відділ США в Норт Порт, Фл.). Ювілянтці бажаємо всіх благ.

Оріся Свистун, голова Відділу.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ США

Складаємо 25 дол. замість квітів на могилу св. п. **Алі Матвійків**, довголітньої членки 54-го Відділу США у Вільмінгтоні.

Марта і Святослав Трохименки.

Складаємо 200 дол. замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої тети бл. п. **Алі (Марії) Матвійків**

Ярина Турко і Филип Бодрок.

Складаю 250 дол у пам'ять бл. п. **Олеся Білана**, мого дорогого чоловіка. Христя і Юрій Кушнірі зложили 50 дол. **Разом 300 дол.**

Міра Білан.

Мирон і Оксана Качкиновичі на Фонд Чорнобиля США склали 50 дол. (через 35-ий Відділ США в Озон Парку, Н.Й.).

Управа 35-го Відділу США.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Надія Шмігель, референтка Суспільної опіки США.
Романна Кекіш, скарбник Суспільної опіки США.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

ДАТКИ

200 дол. –102-ий Відділ СУА в Індіїні

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять бл. п. Євгенії Ратич складаю 25 дол. Родині висловлюю щирі співчуття.

Наталія Кравчук.

Замість квітів на могилу бл. п. Остапа Косовича складаю 50 дол. Шановній родині висловлюю глибокі співчуття.
Олександра Кіршак.

У світлу пам'ять бл. п. Михайлини Книш, матері Ірини Куровицької і Наталії Думи, складаємо 20 дол.

Євгенія Чума з родиною.

У пам'ять бл. п. Параскевії Остап'як складаємо 20 дол.
Євгенія Чума з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу нашого довголітнього скарбника бл. п. Теодори Блажкевич складаємо 50 дол.
63-ій Відділ СУА.

У світлу пам'ять бл. п. Павлини Будзол, довголітньої голови 5-го Відділу СУА, складаємо 50 дол.

Управа і членки 5-го Відділу СУА у Дітройті.

У пам'ять бл. п. Павлини Будзол Округа Дітройту складає 50 дол.

Марія Зарицька-Червійовська, пресова реф. Округи.

Орися М. Яцусь, адміністратор журналу "Наше Життя".

СТИПЕНДИЙНА АКЦІЯ СУА

Пожертви за березень

2,500 дол. – Василь і Галина Тірі (Польща);

1,000 дол. – Стефан і Володимира Сливозькі (64);

600 дол. – 107-ий Відділ СУА;

500 дол. – д-р Дарія Новаківська-Лисий до постійного фонду (54);

450 дол. – Братство колишніх вояків 1-ої Української Дивізії, станція у Лігайтоні, Па (91); Анна Скібіцька, Вискансен;

407 дол. – 56-ий Відділ СУА, Фл.;

405 дол. – Іван і Христина Плути (13);

400 дол. – 54-ий Відділ СУА;

315 дол. – 33-ій Відділ СУА;

305 дол. – Лідія Кий;

260 дол. – 18 ий Відділ СУА;

255 дол. – 13 ий Відділ СУА;

250 дол. – д-р Уляна Лоза (49), Анна Максимович (43);

220 дол. – Романа Раковська Н.Й.;

215 дол. – Ольга Люшняк;

200 дол. – Данило і Люба Більовщуки (4), Ірена Зінич, (108), John & Patricia Лусук (4), Володимир і Лідія Магуни (1), Ярослава Мулик (86), Юрій і Надія Цегельські (91), Семен і Марія Чорнії (56);

150 дол. – Марія Герус (56);

107 дол. – Юрій Чапленко до Тривалого фонду ім. Наталії Чапленко (86);

100 дол. – Анна Ганицька (49), Соня Кучкуда (56),

Оксана Мельник (22), Анастасія Мерещак (56), Божена Ольшанівська (86), д-р Люба Стефанівська (28);

93 дол. – Бернард і Анна Кравчуки до Тривалого фонду ім. Наталії Чапленко (86);

50 дол. – Марія Бонанно (98), Христина Бравн (49), Неоніля Сайкевич (49), Емілія Святківська (49), Ярослава Борачок (49), Іванна Горчинська (22), Євген і Світліяна Олексії (49), д-р Стефан Осадца (49);

21 дол. – Рената Бігун (28);

20 дол. – Марія Дранка (49), Бронислава Коваевич (22), Іванна Припхан (22), Анна Яцишин (49), Дмитро Яремко (49), Василина Остапук (490), Олена Харкевич (22);

10 дол. – Валя Цурковська (22);

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

In memory of my Aunt, Pauline Zuk-Swist, please accept my donation in the amount of \$ 1,000 to the UNWLA INC. Scholarship Fund, through Branch 49 in Buffalo.

Vera Grushetzky.

In memory of my Beloved Mother I am donating \$ 100 to the UNWLA INC. Scholarship Fund for a scholarship in Ukraine, through Branch 13 in Chester, Pa.

Reverend David Clooneey.

У пам'ять бл. п. Романа Боб'яка складаю 25 дол. на стипендії в Україні. Родині висловлюю щирі співчуття.

Софія Барусевич, Норт Порт Фл.

У пам'ять бл. п. Володимира Кліша складаю 50 дол. на допомогу сиротам в Буковині. Шановній та дорогій пані Кліш висловлюю щирі співчуття.

Люба Більовщук.

З НАГОДИ

З нагоди різдва, фінансова секретарка 99-го Відділу СУА у Вотервліт. Н.Й. Любомира Мокій провела збірку у сумі 1,313 дол., яку Відділ призначив на стипендії сиротам в Україні. На "коляду" склали: 300 дол. – д-р Арета Підвербецька-Дитюк; по 50 дол. – родина Боюсів, Бил і Наталка Верзолі, Теодор і Маргарета Федаки, Тарас і Юліяна Шепелаві; по 25 дол. – Ольга Берц, Марія Касянчук, Марія Комар, Ярослав і Дозя Кушнірі, Гері і Надія Сембрати, Маріян і Рома Тимчишини, Тереса Чухта; по 20 дол. – Анастасія Анніс, Антін і Ольга Білинські, Іван і Галина Демчарі, Андрій і Тетяна Дурбаки, Михайло Заблоцький, Микола Завіський, Іван і Орися Калки, Іван Карабін, Семен і Кий Ксенічі, Володимир Літинський, Іван і Люба Мокії, Василь і Доротея Мокії, Марія Навадлий, Юлія Петро, д-р Олександр Підвербецький, Андрій Підвербецький, Іван і Анна Романишини, Марія Фелак, Іван і Марія Філі; по 10 дол. – Б.і М. Бережанські Мирон Бучак, Дмитро і Юлія Ванцки, Осип і Гася Вансовичі, Андрій і Єва Демчарі, Іван і Джін Ігнатолі, Дмитро Кулик, Володимир і Галина Копикарі, Стах Мочульський, Анна Наболотна, Іван і Юлія Опарі, Anthony & Diana Pasinella, Михайло і Галина Пелехи, Михайло Сенета, Павло і Теодозія Шевчуки, Павло і Парася Спяки, Василь і Кей Терлецькі, Аксентій і Джоун Урбани, Марійка Філь, Patricia Wheeler; по 5 дол. – Анна Зубаль, Петро Парашак, Славко Скалій, Калина Тисяк, Joan Willetts, Сандра Чухта, Іванка Цьолко; 3 дол. – Donna Getman.

Щиро дякуємо!

Люба Більовщук, референтка стипендій СУА.

Орися М. Яцусь, скарбник стипендій СУА.

НАШИМ ДІТЯМ

Олесь Лупій

РІДНА МОВА

Українська мова, –
Знає цілий світ, –
Як трава шовкова,
Мов калини цвіт.
Не соромся, доню,
Нею говорить,
Від Карпат до Дону
Мова ця дзвенить.
Не соромся, сину,
Мовонька твоя,
Як під небом синім
Пісня солов'я.
Українська мова –
Товеликий дар.
Мовою твоєю
Створений "Кобзар".

СПІВУЧІ ДРУЗИ

У помешканні бабусі
є тепер співучі друзі.
Хто не прийде до хатинки,
всіх вітають співом дзвінко
три папужки – цокотушки:
тато, мама і дитинка.

Внук бабусі на віконці
почепив для них драбинку
і гойдаються на сонці,
і співають три пташинки.

Є у них своє гніздечко
у великій гарній клітці
і коли настане вечір,
прилітають, як годиться,
як навчила їх бабуса,
ночувати в свою хатку:
три папужки – цокотушки,
тато, мама і дитятко.

Присвячую Розалії Лойко.

Діма

Сергій Цушко

КОМП'ЮТЕРИНЯТА

В комп'ютера-мами, в комп'ютера-тата
Є діти – маленькі комп'ютеринята.
Дорослі комп'ютери – татко і мама –
Розв'язують дуже серйозні програми.
Маленьким ще треба рости й підростати,
Вони полюбляють із дітками грати
І кажуть вони, як Андрійко й Гануся:
– Цього ще не вмію,
та скоро навчуся.

БЕЗ ВЕРБИ Й КАЛИНИ

Хто свій рід забуде
Рідних маму й тата,
Той хай не вертає
До своєї хати.

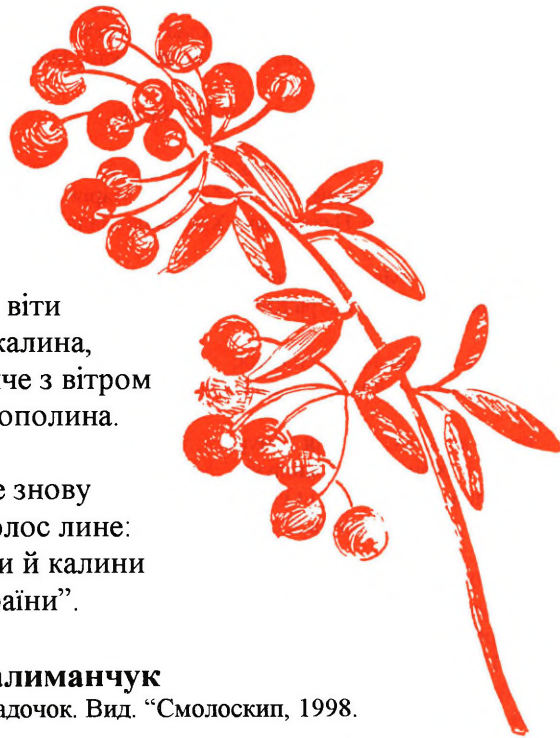
Пам'ятаю, мамо,
Твоє тихе слово,
Що мене учило
Добру та любові.

“У вербі, дитино,
Сонце прокидається,
На гілках калини
Діти колихаються.

Іванна Савицька

НАШ САДОЧОК

Ой, який бо гарний наш садочок вліті!
Дозрівають сливи, сонечком нагріті.
Груші золотенькі, ой, які добренькі!
Кращого садочка не знайти на світі.
Ой, які ж пахучі та розкішні квіти!
Сонечко їх гріє і колише вітер.
Прилетить раненько пташечка маленька.
Защобече мило:
– “Добрий день вам, діти!”

Опустила віти
Червона калина,
Тихо шепче з вітром
Верба й тополина.

А до мене знову
Мамин голос лине:
“Без верби й калини
Нема України”.

Наталка Талиманчук

“Український садочок. Вид. “Смолоскип, 1998.

Пожертви за листопад 1999 р.

ТРИВАЛИ ФОНДИ

In living memory of my wife **Rosalie Polche** I am donating **\$7,683.44** to the Sir Harry and Rosalie Polche Endowment Fund.

Sir Harry Polche, KSG.

На Тривалий фонд ім. Юрія і Аніси Мицаків **2,000** дол. зложили **Юрій і Аніса Мицаки**.

На Меморіальний фонд ім. Анни Байко, Марії і Миколи Стисловичів **500** дол. зложила **Оксана Байко**.

До Тривалого фонду ім. Артемія Кирилюка та Петра і Дарії Мегиків надійшло **337.50** дол. від **67-го Відділу СУА**

ДАТКИ

31,982.73 дол. – зі спадку Анастазії Вокер;
по **2,000** дол. – д-р Андрій і Тетяна Тершаківці, д-р Яр і Ірена Мошюки, Володимир і Катерина Були, Іван і Ярослава Лучечки;

по **1,000** дол. – Юліян і Марія Бачинські;
150 дол. – д-р Стефан Стецура;
по **100** дол. – Мира Мандзюк, д-р Ярослав і Оксана Сидораки, І.Підгірний, д-р Любомир і Марія Явні, д-р Павло Луців, Волтер Назаревич, Христина Валш, д-р Ігор і Марта Воевідки;

по **80** дол. – Марія Бакалець, С. Балас, Олександр і Марія Крички, Ярослав і Віра Криштальські, д-р Ярослав Піколицький;

50 дол. – Ярослав Степанків;
по **40** дол. – Юрій і Дарія Костиви, Ігор і Люба Декайли;

по **30** дол. – Стефанія Жмуркевич, Юрій Мельникович, Юрій і Христина Свищуки, Микола Перхулин, Микола Іванишів, д-р Віталій і Олександра Богданіві;

по **25** дол. – Василь Сосяк, Петро і Анна Світницькі;

по **20** дол. – Наталія Троян, Тамара Сидоряк, Богдан Бойчук, М. Сороколіт, д-р В. С. Рибак, д-р Христина Дурбак, Орест і Ненсі Стецики;

по **15** дол. – Зенон Еліїв, Петро і Рея Грицаки, В. Столярський;

14 дол. – Марія Заяць;
по **10** дол. – Лена Микитич, Ольга Плятош-Стеткевич, Василь Мадзелян;

по **5** дол. – А. Гелетканич, Мальвіна Коропей, Данило Томащук, Ольга Федунець;

по **2** дол. – Галина Єнсен, В. Семчишин.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

По **1,000** дол. – 113-ий Відділ СУА, Богдан і Галина Сторожуки;

по **500** дол. – Віра Менцінська, Daniel Kashimer, Олександра Голоука;

435 дол. – 119-ий Відділ СУА;

по **250** дол. – Богдан і Марія Антонішини, Andrew and Anne Malan;

200 дол. – 108-ий Відділ СУА;

по **100** дол. – Діонізія Брочинська, д-р Євген, Стецьків.

З НАГОДИ

З нагоди **85-их** уродин нашої мами **Марусі Савицької** складаємо **1,000** дол. на Будівельний Фонд УМ.

Ромко і Ляля Алиськевичі, Орест і Марта Качмарські, Юрко Савицький.

З нагоди **60-ліття** подружжя і **50-ліття** побуту в **Америці** складаємо **650** дол. на Будівельний Фонд УМ.

Ольга і мгр Михайло Танські.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять бл. п. **Параскевії Остапюк** складаємо **25** дол. на Будівельний Фонд УМ.

Олег і Оксана Лопатинські.

У пам'ять бл. п. **Ірени Чайківської** і бл. п. **Лідії Бурачинської** складаю **50** дол. на Будівельний Фонд УМ.

Марія Хименець.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Христі Богословець** складаю **25** дол. на Будівельний Фонд УМ. Чоловікові, дітям та мамі **Іванні Нічці** висловлюю глибоке співчуття.

Ярослава Лабка.

У пам'ять бл. п. **Михайлини Книш** датки на Будівельний Фонд Українського Музею зложили: по **200** дол. – Ярослав і Ірина Куровицькі, Ярослав мол. і Ізя Куровицькі, Орест і Олександра Лебеді, Орест і Оксана Комарницькі; по **100** дол. – Наталія Дума, Маркіян і Лорі Думи.

У пам'ять бл. п. **д-ра Климентія Рогозинського** складаємо **25** дол. на Будівельний Фонд УМ.

Григорій і Ірена Кузьми.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Володимира Кебуза**, батька наших дорогих кузенів, складаємо **50** дол. на Будівельний Фонд УМ.

Леся і Юрко Раковські.

У пам'ять бл. п. **Софії Феदिшин-Щербії** складаю **25** дол. на Будівельний Фонд УМ. Родині покійної висловлюю щире співчуття.

Олена Папіж.

У пам'ять бл. п. **Зеновія Машталера** складаємо **100** дол. на Будівельний Фонд Українського Музею. Шановній родині **Зеновія** висловлюємо щирі співчуття.

Роман і Галина Поритки.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!

Управа і Адміністрація Українського Музею.

Закінчення в наступному числі.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Іванна Рожанковська
Анна Кравчук

Ірина Куровицька — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Томоруг
Софія Геврик
Оксана Фаріон
Мотря Воевідка-Слоневська
Варка Бачинська
Омеляна Рогожа
Олена Паславська
Рома Лісович
Ярослава Рубель
Марта Богачевська-Хомяк
Ірина Стецьків

— 1-ша заступниця голови
— 2-га заступниця голови для справ організаційних
— 3-тя заступниця голови для справ культури
— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
— протоколярна секретарка
— кореспонден. секретарка
— скарбник
— фінансова секретарка
— для справ преси
— вільний член
— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Надія Шмігель
Катерина Івасишин
Марія Пазуняк
Люба Більовщук
Ольга Тритяк
Марта Пеленська

— суспільної опіки
— виховна
— музейна
— стипендій
— архівальна
— екології

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко
Марія Раковська
Надія Савчук
Марта Стасюк
Марія Полянська
Іванна Шкарупа
Любомира Калін
Зоряна Мишталь
Теодозія Кушнір
Марія Одежинська

— Дітройт
— Філадельфія
— Нью-Йорк
— Північний Нью-Йорк
— Нью Джерзі
— Огайо
— Чікаго
— Нова Англія
— Центральний Нью-Йорк
— зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич
Таїсса Турянська
Лідія Черник
Надія Цвях
Рома Шуган

— голова
— член
— член
— заступниця
— заступниця

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англомовної частини журналу

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Iwanna Rozankowskyj
Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Maria Tomorug
Sophia Hewryk
Oxana Farion
Motria Voyevodka-Slonievsky
Barbara Bachynsky
Omelana Rohoza
Olena Paslawsky
Roma Lisovych
Jaroslawa Rubel
Martha Bohachevsky-Chomiak
Irena Stecki

— 1-st Vice President
— 2nd VP — Membership
— 3rd VP — Culture
— 4th VP — Public Relations
— Recording Secretary
— Corresponding Secretary
— Treasurer
— Financial Secretary
— Press
— Member-at-Large
— Member-at-Large

REGIONAL COUNCILS

Natalia Hewko
Maria Rakowsky
Nadia Sawczuk
Martha Stasiuk
Maria Polanskyj
Iwanna Shkarupa
Lubomyra Kalin
Zoryana Mishtal
Theodosia Kushnir
Maria Odezhyńska

— Detroit
— Philadelphia
— New York City
— New York - North
— New Jersey
— Ohio
— Chicago
— New England
— New York - Central
— Liaison for Branches-at-Large

STANDING COMMITTEES

Nadia Shmigel
Katherine Iwasyshyn
Maria Pazuniak
Luba Bilowchtchuk
Olga Trytyak
Marta Pelensky

— Social Welfare Chair
— Education Chair
— Art/Museum Chair
— Scholarship/Student Sponsorship Program Chair
— Archives Chair
— Ecology Chair

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratych
Taissa Turiansky
Lidia Czernyk
Nadia Cwiach
Roma Shuhan

— Chair
— Member
— Member
— Alternate
— Alternate

Ірена Чабан — Editor-in-Chief "Our Life"
Тамара Стадниченко — English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-4646; Fax: (212) 533-5237

Електронна пошта / e-mail: irynak@aol.com

<http://www.unwla.org/index.html>

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**

Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

Адміністратор-бухгалтер журналу "Наше Життя" — **Орися Яцусь**
Business Administrator "Our Life" — **M. Orysia Jacus**
Tel. & Fax (732) 441-9377

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Luba Bilowchtchuk, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947
E-mail: UkrMus@aol.com

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, NY 10003

*"Южно-русскій орнамент". А. Лисенко, 7 видання І. А. Розова. Київ 1886 р. Із збірки Євгенії Бачинської-Федусевич. Вишивати нитками Д.М.С. зеленими ч. 319, помаранчевими ч. 900 і чорними.
Ornament. A. Lysenko, 7th edition I. A. Rozov. Kyiv 1886. From the collection of Evhenia Bachynsky-Fedusevych.
DMC green 319, orange 900, and black.*